

MINISTERSTWO
FUNDUSZY I POLITYKI
REGIONALNEJ

Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

wersja 1

Warszawa, 2021

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska

Spis treści

Spis treści	2
Spis skrótów i pojęć	3
1. Opis układu priorytetów	6
1.1 Priorytet 1: Skuteczne instytucje	6
1.1.1 Opis planowanych działań	6
1.1.2 Główne grupy docelowe	11
1.1.3 Wskaźniki	11
1.1.4 Rozbicie środków w oparciu o kategorie interwencji	13
1.2 Priorytet 2: Skuteczni beneficjenci	14
1.2.1 Opis planowanych działań	14
1.2.2 Główne grupy docelowe	19
1.2.3 Wskaźniki	19
1.2.4 Rozbicie środków w oparciu o kategorie interwencji	20
1.3 Priorytet 3: Skuteczna komunikacja	22
1.3.1 Opis planowanych działań	22
1.3.2 Główne grupy docelowe	22
1.3.3 Wskaźniki	23
1.3.4 Rozbicie środków w oparciu o kategorie interwencji	23
2. Plan finansowy Programu	25
2.1 Środki finansowe w rozbiu na poszczególne lata	25
2.2 Środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe	26
3. Instytucje Programu	28
4. Partnerstwo	31
5. Komunikacja i widoczność	35
6. Stosowanie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami	39
Załączniki do Programu	40

Spis skrótów i pojęć

CST – centralny system teleinformatyczny

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

FE – Fundusze Europejskie

FGI – zogniskowany wywiad grupowy

IA – Instytucja Audytowa

IDI – indywidualny wywiad pogłębiony

IF – instrumenty finansowe

IIT – inny instrument terytorialny

IP – instytucja pośrednicząca

IW – instytucja wdrażająca

IZ – instytucja zarządzająca

jst – jednostka samorządu terytorialnego

KE – Komisja Europejska

KPM – Krajowa Polityka Miejska

KSRR – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego

OSI – obszary strategicznej interwencji

PE – Parlament Europejski

PIFE – Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich

PIM – Partnerska Inicjatywa Miast

PO PT oraz PO PT 14-20– Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020

PPP – partnerstwo publiczno-prywatne

Program – program Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

PT – pomoc techniczna

Fundusze Europejskie

Rzeczypospolita
Polska

Unia Europejska

PT FE – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

RRF – Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (Recovery and Resilience Facility)

SL 2014 – krajowy system informatyczny na lata 2014-2020

SOR – Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

TAIEX – instrument Komisji Europejskiej służący wymianie wiedzy eksperckiej między organami administracji publicznej (Technical Assistance and Information Exchange)

twinning – współpraca bliźniacza dla administracji publicznej

UE – Unia Europejska

UP – Umowa Partnerstwa

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

ZZL – zarządzanie zasobami ludzkimi

Pojęcie	Objaśnienie
partnerzy	w rozumieniu art. 8 rozporządzenia ogólnego
partnerzy spoza administracji	partnerzy społeczni, gospodarczy oraz podmioty społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacje pozarządowe
rozporządzenie ogólne	rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszy Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i

	Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.)
rozporządzenia tematyczne	rozporządzenia dla których rozporządzenie ogólne określa wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności oraz Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
regiony słabiej rozwinięte	regiony, których PKB na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB UE-27
regiony w okresie przejściowym	regiony, których PKB na mieszkańca wynosi między 75 % a 100 % średniego PKB UE-27
regiony lepiej rozwinięte	regiony, których PKB na mieszkańca jest wyższy niż 100 % średniego PKB UE-27

1. Opis układu priorytetów

1.1 Priorytet 1: Skuteczne instytucje

1.1.1 Opis planowanych działań

1. Upowszechnienie nowoczesnych metod ZZL.

Zapewnienie ciągłości funkcjonowania kadr w perspektywie do 2027 roku wymaga kompleksowych i nowoczesnych działań rozwojowych opisanych m.in. w „Planie zarządzania zasobami ludzkimi dla instytucji administracji publicznej zaangażowanych we wdrażanie polityki spójności na lata 2021-2027” i zakładających m.in.:

- zapewnienie stabilnego, odpornego na zmiany **systemu finansowania wynagrodzeń** i podnoszenia **kompetencji pracowników**

Finansowanie wynagrodzeń z Programu będzie stanowiło gwarancję uwzględnienia potrzeb pracowników systemu wdrażania FE w planowaniu budżetowym. Wdrażanie FE wykracza poza standardowe działanie administracji, wymaga szczególnych kompetencji, a tym samym wymaga odrębnego potraktowania i planowania w ramach budżetu państwa¹.

Zapewnienie odpowiednich kompetencji pracowników będzie realizowane przez różnorodne, dopasowane do potrzeb formy szkoleniowe, zarówno tradycyjne (m.in. warsztaty, kursy, studia), jak i nowoczesne (m.in. e-learning, wzajemne uczenie się tj. benchlearning, współpraca i wymiana bliźniacza, akcje informacyjno-edukacyjne).

- zapewnienie **oferty dla doświadczonych pracowników**

Doświadczeni pracownicy nie mogą mieć poczucia, że instytucja nie ma im nic więcej do zaoferowania. Planuje się kontynuowanie takich rozwiązań jak np. dodatkowe oferty szkoleniowe (np. studia podyplomowe) oraz uruchomienie nowych rozwiązań jak np. programy rozwoju (np. program kształcenia liderów, wsparcie udziału w międzynarodowych spotkaniach, udział w pilotażach), program mobilności (staże, wymiana doświadczeń poprzez mechanizmy peer to

¹ Wnioski wynikają z Badanie zasobów kadrowych i warunków pracy w administracji rządowej odpowiedzialnej za wdrażanie funduszy europejskich w celu opracowania założeń systemu zarządzania zasobami ludzkimi zapewniającego wysoki potencjał administracyjny instytucji wdrażających fundusze europejskie w przyszłej perspektywie finansowej w latach 2021-2027, PWC, Raport końcowy 2019, str. 69.

peer learning), plany karier i awansów. Innym czynnikiem motywującym jest pielęgnowanie poczucia pozytywnego wpływu na społeczeństwo, np. poprzez możliwość udziału jako prelegenci w wydarzeniach podsumowujących projekty czy konferencjach szkoleniowych.

- wzrost **efektywności procesów ZZL**, w tym:

- **budowanie wizerunku (employer branding)**

Celem kompleksowych działań będzie budowa wizerunku systemu wdrażania FE jako atrakcyjnego miejsca pracy wśród różnych grup docelowych, w tym: potencjalnych przyszłych pracowników (studentów, osób rozpoczynających karierę zawodową), specjalistów z administracji publicznej (także samorządowej), a także sektora prywatnego. Działania powinny wskazywać na korzyści, takie jak możliwość rozwoju w wieloletniej perspektywie, udział w ważnych, prestiżowych projektach, profesjonalizacja administracji publicznej.

- **monitorowanie satysfakcji pracowników – badania ankietowe oraz rozmowy przeprowadzane z odchodzącymi pracownikami (exit interview)**

Wdrożenie systemu cyklicznego monitorowania satysfakcji pracowników w systemie wdrażania FE pozwoli na bieżącą identyfikację problemów i trudności, które negatywnie wpływają na utrzymanie wysokiego potencjału administracyjnego instytucji wdrażających FE. Bieżący monitoring pozwoli na analizę przyczyn ruchów kadrowych, uwarunkowań i trendów, a także na zbadanie skuteczności podejmowanych działań rozwojowych – to ważny element bardziej proaktywnego podejścia do ZZL w całym systemie wdrażania.

- **wsparcie modernizacji i cyfryzacji procesów ZZL**

Celem inicjatywy jest wsparcie różnorodnych projektów związanych z szeroko pojętą modernizacją instytucji, w związku z ich indywidualnymi potrzebami. Dotyczy to takich obszarów jak cyfryzacja procesów rekrutacji, wdrażanie elastycznych form pracy (telepracy i pracy zdalnej), doskonalenie procesów wewnętrznych związanych np. z rozliczaniem szkoleń, analizą obciążeń pracą, analizą satysfakcji pracowników.

- **program wdrożenia (onboarding) dla nowych pracowników**

Proces wdrożenia nowego pracownika jest niezwykle istotny dla jego komfortu pracy i efektywności. W dużym stopniu warunkuje on jego decyzje zawodowe, w tym także o odejściu z pracy. Oznacza to, że działania ukierunkowane na obniżanie poziomu fluktuacji powinny być podejmowane już w momencie rozpoczęcia pracy.

- promowanie upowszechnienia **elastycznych i atrakcyjnych form pracy** i rozwój **świadczeń pozapłacowych**

Elastyczne formy pracy są pozytywnie odbierane przez pracowników. Niestety w niektórych instytucjach atrakcyjne formy pracy nie są wykorzystywane ze względu na niechęć kierowników czy zbyt wysokie obostrzenia formalne. Wprowadzenie elastycznych form pracy zwiększy zadowolenie, a często także efektywność pracowników wdrażających FE. Jednakże w wymiarze długofalowym, co pokazało doświadczenie zebrane podczas pandemii COVID-19, efektywne zapewnienie przez pracodawcę dostępu do zasobów niezależnie od miejsca wykonywanej pracy wiąże się z poniesieniem nakładów na zapewnienie mobilnego sprzętu. Rozwój świadczeń pozapłacowych wiąże się z poniesieniem dodatkowych kosztów i wymaga każdorazowej analizy, ale może przyczynić się do wzrostu zadowolenia pracowników.

- dbanie o **przyjazną atmosferę** i **wysoki poziom zarządzania**

Czynnikiem wpływającym na atmosferę pracy jest także jakość współpracy z bezpośrednim przełożonym – w związku z tym, należy zadbać o odpowiednie przygotowanie komunikacyjne i zarządcze osób na stanowiskach kierowniczych, także niższego szczebla. Instytucje powinny także dbać o podtrzymanie pozytywnej atmosfery w zespołach, która jest wskazywana jako jedna z zalet pracy. W tym celu przydatne jest wsparcie różnych form integracji (np. pikniki rodzinne połączone z imprezami wzmacniającymi widoczność FE). W ramach działania przewidziane zostaną też środki na opracowanie i wdrażanie nowoczesnej strategii ZZL w poszczególnych instytucjach.

- wprowadzenie **ZZL na poziomie całego systemu wdrażania funduszy**

Opracowane zostaną standardy i rekomendacje dotyczące ZZL wobec kadr FE w instytucjach. Planowane jest uruchomienie nowoczesnej **internetowej platformy ZZL w systemie wdrażania FE**. Umożliwi ona sprawne i szybkie

prorowadzenie procesów z zakresu rekrutacji, onboardingu czy employer branding, ale także zapoznanie się z aktualnymi ofertami szkoleń i staży oraz bieżący monitoring poziomu satysfakcji z pracy i exit interview. Nad całością procesu będzie czuwał specjalnie powołany **zespół ds. ZZL w systemie wdrażania FE**.

2. Finansowanie działań zapewniających sprawny system wdrażania FE.

Planowane działania mają zapewnić sprawny system zarządzania i administrowania FE, poprzez m.in.:

- stworzenie i utrzymanie odpowiednich warunków pracy umożliwiających realizację zadań wynikających z rozporządzenia ogólnego i rozporządzeń tematycznych;
- budowę, wdrożenie i utrzymanie systemów informatycznych (wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną)², z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej;
- rozwój kultury ewaluacyjnej (m.in. konferencje, publikacje, szkolenia i studia podyplomowe);
- wsparcie eksperckie (m.in. ekspertyzy, analizy, badania, ewaluacje);
- wsparcie debaty strategicznej dotyczącej kwestii istotnych z punktu widzenia polityki spójności i rozwoju, uwzględniającej politykę przestrzenną i wpływ terytorialny planowanych interwencji z uwzględnieniem partnerów spoza administracji;
- prowadzenie współpracy międzynarodowej np. w ramach instrumentów TAIEX, twinning.

3. Zwiększenie zdolności administracyjnej instytucji systemu wdrażania.

Celem działania jest zapewnienie praktycznego wsparcia administracji krajowej i regionalnej w zakresie wzmocnienia zdolności administracyjnych przy zarządzaniu FE. W tym celu finansowane będą m.in.:

² Za wyjątkiem krajowego systemu informatycznego CST 2021, który będzie finansowany z priorytetu 2.

- wsparcie krajowego Rzecznika Funduszy Europejskich, w tym działań zmierzających do usprawnienia wdrażania FE (np. w obszarze kompetencji, organizacji, uproszczenia procedur i redukcji zbędnych obciążeń);
- wsparcie wymiany doświadczeń i wzajemnego uczenia się instytucji poprzez tworzenie sieci tematycznych, grup roboczych oraz innych ciał dialogu angażujących ekspertów i partnerów, także spoza administracji publicznej, w obszarach kluczowych dla efektywnego wdrażania FE (np. kosztów uproszczonych, aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, zielonych zamówień publicznych).

Finansowanie powyższych działań będzie stanowić dalszy krok PT w kierunku stopniowego strategicznego przejścia w stronę działań wytwarzających większą wartość dodaną, takich jak budowa potencjału, poprawa komunikacji i wymiana doświadczeń.

4. Koordynacja strategiczna i zarządcza na poziomie UP.

Finansowane będą koszty koordynacji strategicznej i zarządczej na poziomie UP dotyczące m.in.:

- działalności komitetów i podkomitetów monitorujących wdrażanie UP;
- przygotowania i aktualizacji krajowych i europejskich dokumentów planistycznych wyznaczających kierunki i określających warunki realizacji polityki spójności (m.in. SOR, KSRR, KPM, Strategia Karpacka, Agenda Terytorialna UE 2030, Agenda Miejska dla UE, Koncepcja rozwoju kraju, dokumenty niezbędne do utrzymania spełnienia warunków podstawowych - enabling conditions);
- zapewnienie i aktualizacja bazy informacyjnej zawierającej dane statystyczne na potrzeby monitorowania polityki spójności, w tym realizacja badań, których wyniki zapewnią pokrycie danych dla zidentyfikowanych luk informacyjnych oraz dbałość o spójność działań planistycznych z działaniami regulacyjnymi, przygotowywanie rozwiązań prawnych;
- zapewnienie funkcjonowania ewaluacji na poziomie horyzontalnym oraz koordynacja systemu ewaluacji w Polsce;

- wsparcie koordynacji polityki spójności z pozostałymi funduszami (np. InvestEU, RRF) oraz programami zarządzanymi centralnie przez KE;
- koordynacja działań w obszarze antykorupcji i przeciwdziałania nieprawidłowościom.

1.1.2 Główne grupy docelowe

Priorytet przeznaczony jest dla instytucji uczestniczących w systemie realizacji polityki spójności w perspektywie 2021-2027 i wykonujących działania niezbędne do skutecznego zarządzania funduszami i ich wykorzystania w zakresie m.in. przygotowania, administrowania, wdrażania, koordynacji, monitorowania, ewaluacji, widoczności i komunikacji oraz kontroli i audytu.

W szczególności grupami docelowymi priorytetu 1 będą:

- IZ dla programów krajowych,
- instytucje horyzontalne pełniące funkcje koordynacyjne i strategiczne w systemie realizacji polityki spójności lub wykonujące zadania w sektorach/obszarach kluczowych z punktu widzenia wdrażania FE.

1.1.3 Wskaźniki

Tabela 1: Wskaźniki produktu dla priorytetu 1

Lp	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Fundusz	Kategoria regionu ³	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1.	Średnioroczna liczba etatów finansowanych z PT	Sztuka	EFRR	Lepiej rozwinięte	97	97
				Przejściowe	194	194
				Słabiej rozwinięte	1 359	1 359

³ Cele dla poszczególnych kategorii regionu zostały ustalone pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce.

2.	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	Osoba	EFRR	Lepiej rozwinięte	118	588
				Przejściowe	235	1 177
				Słabiej rozwinięte	1 647	8 235
3.	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	Sztuka	EFRR	Lepiej rozwinięte	1	3
				Przejściowe	2	6
				Słabiej rozwinięte	12	41
4.	Liczba opracowanych ekspertyz	Sztuka	EFRR	Lepiej rozwinięte	2	6
				Przejściowe	3	12
				Słabiej rozwinięte	25	82
5.	Liczba zakupionych komputerów	Sztuka	EFRR	Lepiej rozwinięte	32	97
				Przejściowe	65	194
				Słabiej rozwinięte	453	1359
6.	Liczba posiedzeń komitetów, sieci, grup oraz innych spotkań w celu wymiany doświadczeń z partnerami	Sztuka	EFRR	Lepiej rozwinięte	2	5
				Przejściowe	3	11
				Słabiej rozwinięte	25	74

1.1.4 Rozbicie środków w oparciu o kategorie interwencji

Tabela 2: Kategorie interwencji dla priorytetu 1

Fundusz	Kategoria regionu ⁴	Kod	Wartość w mln EUR
EFRR	Lepiej rozwinięte	178	22,1
	Przejściowe	178	44,1
	Słabiej rozwinięte	178	308,8
EFRR	Lepiej rozwinięte	179	0,2
	Przejściowe	179	0,4
	Słabiej rozwinięte	179	2,4
EFRR	Lepiej rozwinięte	180	0,4
	Przejściowe	180	0,8
	Słabiej rozwinięte	180	5,8

Tabela 3: Wymiar równouprawnienie płci dla priorytetu 1

Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Wartość w mln EUR
EFRR	Lepiej rozwinięte	03	22,7
	Przejściowe		45,3
	Słabiej rozwinięte		317

⁴ Kwoty dla poszczególnych kategorii regionu zostały ustalone pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce.

1.2 Priorytet 2: Skuteczni beneficjenci

1.2.1 Opis planowanych działań

Celem priorytetu jest praktyczne wdrażanie instrumentów przewidzianych w SOR, KSRR i KPM oraz rozwój potencjału beneficjentów i potencjalnych beneficjentów FE, a także wzmocnienie ich kompetencji do zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym oraz inicjowania i realizacji kompleksowych przedsięwzięć rozwojowych, w tym w szeroko rozumianym partnerstwie.

1. Zwiększenie potencjału beneficjentów FE.

Koncentracja działań na poziomie beneficjenta projektu, niezależnie od tego, czy dotyczy sektora państwowego, sektora prywatnego, czy też społeczeństwa obywatelskiego ma za zadanie zapewnić podaż dobrej jakości innowacyjnych projektów i inicjatyw rozwojowych wynikających ze strategii, planów oraz wpisujących się w szerszy kontekst celów rozwojowych i stosujących podejście oparte na bezpośrednim zaangażowaniu. Podstawowym działaniem mającym na celu przygotowanie beneficjentów do realizacji takich projektów będzie funkcjonowanie sieci punktów informacyjnych na terenie całego kraju.

Doświadczenia z realizacji inicjatyw KE⁵ wskazały na dużą potrzebę rozwoju kompetencji lokalnych samorządów w zakresie planowania i realizacji polityki rozwoju. Do podobnej konkluzji doszedł też PE, który w raporcie poświęconym perspektywom PT zauważa, że nie dociera ona wystarczająco i skutecznie do organów lokalnych/regionalnych, które zazwyczaj mają mniejszy potencjał administracyjny⁶. Zbliżone wnioski sformułowane zostały także na gruncie krajowym w SOR gdzie wskazano, że jednym z elementów efektywnego wykorzystania środków UE jest wspieranie potencjału beneficjentów w zakresie planowania i realizacji strategicznych przedsięwzięć rozwojowych wpływających na wzrost społeczno-gospodarczy oraz zatrudnienie. Oznacza to potrzebę rozwoju kompetencji lokalnych samorządów w zakresie strategicznego planowania m.in. poprzez zwiększenie umiejętności do identyfikacji i priorytetyzacji inwestycji rozwojowych w oparciu o diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej i prognozy rozwojowe czy też zintensyfikowanie działań rozwojowych realizowanych w

⁵ Np. catching-up regions (po polsku: inicjatywa na rzecz regionów rozwijających się) o której więcej informacji można znaleźć na stronie: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/zasady-dzialania-funduszy/inicjatywa-na-rzecz-regionow-rozwijajacych-sie/>.

⁶ Sprawozdanie w sprawie perspektyw pomocy technicznej w ramach polityki spójności (2016/2303(INI)), Parlament Europejski, Sprawozdawczynie: Ruža Tomašić, 2017 r., str. 8.

szeroko rozumianym partnerstwie. Dlatego też część projektów realizowane będzie we współpracy z innymi podmiotami, tj. innymi podmiotami publicznymi, partnerami, w tym partnerami spoza administracji. Możliwe będą też działania bezpośrednio służące podniesieniu kompetencji władz lokalnych np. poprzez wdrażanie projektów strategicznych wynikających z SOR i KSRR, jak też przez oferowane staże, wsparcie eksperckie, programy szkoleń.

Głównym mechanizmem wdrożeniowym będą projekty grantowe lub konkursy dotacji w wybranych obszarach skierowane do ostatecznych odbiorców lub beneficjentów. W ramach udzielanego wsparcia może być wykorzystana również formuła porozumień terytorialnych, czy też programów rozwoju.

W KSRR do roku 2030 wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), do których powinna trafić szczególna pomoc. W ramach Programu szczególne wsparcie będzie przewidziane dla beneficjentów z powyższych obszarów w sposób komplementarny do interwencji podejmowanych w ramach pozostałych programów. Potrzebne jest wsparcie PT w przygotowaniu dobrych projektów lub też przygotowaniu beneficjentów do wdrażania instrumentów terytorialnych na tych obszarach.

Jednocześnie budowana będzie podaż projektów wsparcia dla pozostałych beneficjentów będących spoza ww. obszarów, ale zgłaszających potrzebę wsparcia eksperckiego (m.in. poprzez doradztwo w zakresie projektów inwestycyjnych, partnerskich, stosowania prawa zamówień publicznych) lub też wymagających wsparcia eksperckiego, w celu wykorzystania możliwości rozwojowych swoich obszarów.

Ze środków Programu będą także sfinansowane działania służące opracowaniu systemów koordynacji polityk, funduszy i instrumentów wdrożeniowych, w tym: modelowych schematów wykorzystania IF. Planowane jest również podjęcie prac z jst nad montażami finansowymi projektów.

Podsumowując, w ramach obszaru przewidziane są następujące przedsięwzięcia:

- koordynacja i prowadzenie sieci punktów informacyjnych dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów FE;
- działania informacyjne oraz szkoleniowe dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów o sprofilowanym, praktycznym i warsztatowym charakterze

- poprzedzone analizą potrzeb m.in. w zakresie aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, zielonych zamówień publicznych, dostępności;
- działania edukacyjne i eksperckie służące wzmocnieniu potencjału jst do prowadzenia działań rozwojowych, planowania strategicznego i prowadzenia procesów inwestycyjnych również w partnerstwie, zalet budżetu partycypacyjnego, poszukiwania różnych źródeł finansowania pakietu przedsięwzięć, uzupełniających w stosunku do FE, także w ramach programów zarządzanych przez KE;
 - wsparcie dla specyficznych grup projektodawców, w tym beneficjentów o słabym potencjale instytucjonalnym z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, na przygotowanie i realizację projektów (predefiniowanych i pilotażowych) w obszarach kluczowych z punktu widzenia FE mających na celu wypracowanie modelowych rozwiązań w takich obszarach jak np.: inteligentne miasta (smart cities), innowacyjność, cyfryzacja, inteligentne specjalizacje, IF, PPP, polityka miejska (w tym opracowanie zrównoważonych planów mobilności miejskiej), regeneracja, rewitalizacja, dekontaminacja i renaturyzacja terenów, rezyliencja miejska, adaptacja do zmian klimatu, zielony ład, elektromobilność, niskoemisyjność, czyste powietrze, gospodarka o obiegu zamkniętym, modele funkcjonalno-przestrzenne, wdrażanie dostępności i uniwersalnego projektowania w działalności samorządów, budowanie powiązań miejsko-wiejskich;
 - identyfikacja barier w ubieganiu się o dofinansowanie z FE oraz monitorowanie potrzeb beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, formułowanie propozycji uproszczeń i zmniejszanie obciążeń biurokratycznych dla beneficjentów;
 - wsparcie potencjału partnerów spoza administracji w celu zwiększenia ich udziału w realizacji polityk rozwoju na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym⁷ oraz sieciowanie współpracy reprezentantów partnerów w komitetach monitorujących dla programów 2021-2027;
 - rozwijanie mechanizmów współpracy i partnerstwa ponadregionalnego oraz międzysektorowego (sektor publiczny, prywatny i pozarządowy);

⁷ Dobre praktyki w tym obszarze były wypracowywane w ramach PO PT 2014-2020 np. poprzez mikrogranty, współpracę z organizacjami pozarządowymi, tworzenie miejsc aktywności lokalnej, aktywne procesy partycypacyjne np. streetworking, latarnicy społecznie, managerowie kwartałów. Planowana jest dalsza realizacja projektów pilotażowych i poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań, które później mogą być upowszechniane na skale krajową i europejską.

- wsparcie procesu wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie realizacji polityki rozwoju, planowania strategicznego, przygotowania i wdrażania projektów oraz rozwijanie narzędzi służących monitorowaniu rozwoju lokalnego i regionalnego.

2. Wsparcie wdrażania instrumentów terytorialnych.

Celem działania jest wsparcie działalności instrumentów terytorialnych na obszarach powiązanych funkcjonalnie działających w oparciu o strategię terytorialne. W związku z możliwością pełnienia funkcji strategii terytorialnych przez strategię rozwoju gminy oraz strategię rozwoju ponadlokalnego, o których mowa w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, wsparcie będą mogły uzyskać prace związane z ich przygotowaniem i monitorowaniem. Takie działanie wzmocni potencjał władz lokalnych/regionalnych do realizacji wspólnych, partnerskich projektów finansowanych z FE.

Realizowane będą też działania skierowane na wzmocnienie potencjału rozwojowego jaki posiadają polskie miasta⁸. KSRR oraz KPM podkreślają potrzebę zwiększania roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych, jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Zatem uruchamiane będą prekursorskie przedsięwzięcia otwierające nowe perspektywy rozwoju polityki miejskiej w Polsce. Istotne będzie finansowanie zarówno działań prowadzących do realizacji projektu w warstwie przygotowania odpowiednich założeń i koncepcji, jak i wsparcie we wdrażaniu i monitorowaniu ich na obszarze miast. Ponadto, wspierane będą również innowacyjne projekty służące promocji i realizacji celów krajowej polityki miejskiej oraz celów zrównoważonego rozwoju (UN SDG⁹) na poziomie lokalnym, w szczególności w miastach. Dodatkowo wspierane będą też inne nowe idee partnerstw wskazane w KSRR tj. m.in. porozumienia terytorialne.

Instrument ZIT, wspierany ze środków PO PT 2014-2020 sprawdził się i powinien być kontynuowany w perspektywie finansowej 2021-2027. Doświadczenia ze sposobu realizacji projektu KE catching-up regions¹⁰ wskazują na potrzebę

⁸ Np. poprzez finansowanie podobnych przedsięwzięć do Partnerskiej Inicjatywy Miast (PIM). Pilotażowa edycja PIM wykazała rosnącą potrzebę miast do zwiększania ich roli i odpowiedzialności jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej.

⁹ United Nations Sustainable Development Goals.

¹⁰ Więcej informacji nt. inicjatywy można znaleźć na stronie: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/zasady-dzialania-funduszy/inicjatywa-na-rzecz-regionow-rozwijajacych-sie/>.

budowania ponadlokalnych partnerstw, współpracy w realizacji zintegrowanych działań rozwojowych, a także wspierania lokalnych i oddolnych inicjatyw i angażowania lokalnych interesariuszy.

Potencjał ZIT został już w dużej mierze zbudowany ze środków PO PT 2014-2020, ale dotyczył głównie ośrodków wojewódzkich. Jego podtrzymanie, zgodnie z ideą subsydiarności, będzie zadaniem programów regionalnych. Ze środków Programu będą natomiast wspierane działania przynoszące większą wartość dodaną i przynoszące efekt synergii tj. w szczególności zadania w zakresie komunikacji i wymiany doświadczeń między ośrodkami wojewódzkimi a innymi miastami oraz wspierające potencjał jst i ich partnerstw wdrażających instrumenty ZIT lub IIT poprzez zapewnienie wsparcia eksperckiego dla przygotowania niezbędnych dokumentów strategicznych. Ponadto, Program będzie wspierał działania przygotowawcze w obszarach funkcjonalnych miast średnich, w tym przygotowanie dokumentów wymaganych ustawą wdrożeniową. Takie podejście jest zgodne z oceną ekspercką wyrażoną w badaniu poświęconym temu instrumentowi, w którym stwierdzono że przyszłe wsparcie ZIT powinno być przede wszystkim skoncentrowane na adresowaniu potrzeb jego użytkowników ostatecznych czyli beneficjentów projektów zintegrowanych¹¹.

Podsumowując, wymiar terytorialny będzie wspierany przez następujące przedsięwzięcia:

- wsparcie w przygotowaniu dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym niezbędnych do wdrażania instrumentów terytorialnych, np. strategii rozwoju, planów działań, pakietu projektów;
- wsparcie tworzenia powiązań sieciowych oraz powiązań funkcjonalnych między miastami posiadającymi komplementarne zasoby lub komplementarną strukturę społeczną i gospodarczą m.in. w celu zachęcenia ich do udziału w europejskiej sieci miast i europejskich inicjatywach miejskich;
- wzmocnienie form współpracy/wymiany doświadczeń pomiędzy jst oraz innymi partnerami wchodzącymi w skład instrumentów terytorialnych;
- działania mające na celu koordynację i komplementarność różnych instrumentów terytorialnych na danym obszarze;

¹¹ Ewaluacja systemu realizacji instrumentu ZIT, dr. Michał Wolański, Raport końcowy, str. 139.

- promowanie sukcesów wspólnych inicjatyw celem upowszechniania kultury współpracy i eksponowania zalet jej inicjowania, a także zwiększania poparcia mieszkańców dla idei kooperacji;
- wzmacnianie mechanizmów zarządzania strategicznego oraz potencjału analityczno-ewaluacyjnego w oparciu o obszary funkcjonalne.

3. Rozwój i utrzymanie krajowego systemu informatycznego CST 2021 umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów finansowanych ze środków FE na jednolitych zasadach przez wszystkich beneficjentów.

W ramach działania będą ponoszone wydatki także na utrzymanie i niezbędne modyfikacje systemu SL 2014 oraz budowę systemu na potrzeby perspektywy finansowej po 2027 r., z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej.

1.2.2 Główne grupy docelowe

Grupami docelowymi priorytetu 2 będą wszyscy potencjalni beneficjenci polityki spójności w tym m.in. jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i partnerstwa, przedsiębiorcy, w tym w szczególności mali i średni oraz ich stowarzyszenia, partnerzy spoza administracji, szkoły wyższe i instytuty naukowe itd.

1.2.3 Wskaźniki

Tabela 4: Wskaźniki produktu dla priorytetu 2

Lp	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Fundusz	Kategoria regionu ¹²	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1.	Liczba punktów informacyjnych na terenie kraju	Sztuka	EFRR	Lepiej rozwinięte	2	2
				Przejściowe	7	7

¹² Cele dla poszczególnych kategorii regionu zostały ustalone pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce, z wyjątkiem wskaźnika „Liczba punktów informacyjnych na terenie kraju” dla którego cele zostały ustalone na podstawie planowanego rozmieszczenia punktów w poszczególnych województwach.

				Słabiej rozwinięte	39	39
2.	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	Osoba	EFRR	Lepiej rozwinięte	4 412	10 588
				Przejściowe	8 823	21 177
				Słabiej rozwinięte	61 765	148 235
3.	Liczba udzielonych dotacji na realizację projektów wzmacniających potencjał beneficjentów	Sztuka	EFRR	Lepiej rozwinięte	2	12
				Przejściowe	5	23
				Słabiej rozwinięte	33	165
4.	Liczba użytkowników CST	Osoba	EFRR	Lepiej rozwinięte	2 941	5 882
				Przejściowe	5 882	11 765
				Słabiej rozwinięte	41 177	82 353

1.2.4 Rozbicie środków w oparciu o kategorie interwencji

Tabela 5: Kategorie interwencji dla priorytetu 2

Fundusz	Kategoria regionu ¹³	Kod	Wartość w mln EUR
EFRR	Lepiej rozwinięte	180	8,2
	Przejściowe		16,5
	Słabiej rozwinięte		115,3

¹³ Kwoty dla poszczególnych kategorii regionu zostały ustalone pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce.

Tabela 6: Wymiar równouprawnienie płci dla priorytetu 2

Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Wartość w mln EUR
EFRR	Lepiej rozwinięte	03	8,2
	Przejściowe		16,5
	Słabiej rozwinięte		115,3

1.3 Priorytet 3: Skuteczna komunikacja

1.3.1 Opis planowanych działań

W ramach priorytetu przewiduje się finansowanie przedsięwzięć o charakterze horyzontalnym, w szczególności:

- tworzenie, utrzymanie i rozwój systemu serwisów internetowych FE, w tym Portalu Funduszy Europejskich, oraz wykorzystanie innych narzędzi komunikacji elektronicznej, w tym mediów społecznościowych;
- przygotowanie, produkcja, dystrybucja publikacji, materiałów promocyjnych i brandingowych, głównie w formie cyfrowej;
- prowadzenie kampanii informacyjnych i promocyjnych (w mediach, w tym mediach elektronicznych, kampanii Public Relations, współpraca z mediami) skierowanych do społeczeństwa w celu utrzymania wysokiego poziomu świadomości nt. roli i znaczenia środków z FE;
- współpraca z partnerami spoza administracji w zakresie informowania o FE;
- organizacja i współorganizacja wydarzeń (m.in. konferencji, kongresów, pikników, targów), szkoleń, warsztatów, akcji promocyjnych i społecznych oraz konkursów edukacyjnych i promocyjnych;
- pozostałe horyzontalne działania promocyjne wynikające z horyzontalnej strategii komunikacji;
- działania informacyjne i edukacyjne z tematu komplementarności polityki spójności z pozostałymi funduszami (np. InvestEU) oraz programami zarządzanymi centralnie przez KE.

Powyższe przedsięwzięcia prowadzone będą w oparciu o horyzontalny dokument – Strategię komunikacji Funduszy Europejskich oraz z zachowaniem wymogów dostępności, w tym standardów dostępności dla polityki spójności 2021-2027.

1.3.2 Główne grupy docelowe

Kwestią szczególnie istotną z punktu widzenia zapewnienia skuteczności i wzmocnienia widoczności efektów FE jest skoordynowanie i prowadzenie wielopoziomowych działań na poziomie państwa członkowskiego. W związku z tym i

w celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów powyższe działania będą prowadzone w sposób skoordynowany przez specjalnie wyznaczoną instytucję koordynującą.

Głównymi grupami docelowymi prowadzonych działań będą:

- ogół społeczeństwa;
- wszyscy potencjalni beneficjenci polityki spójności.

1.3.3 Wskaźniki

Tabela 7: Wskaźniki produktu dla priorytetu 3

Lp	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Fundusz	Kategoria regionu ¹⁴	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
1.	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	Sztuka	EFRR	Lepiej rozwinięte	0,2	1
				Przejściowe	0,5	1
				Słabiej rozwinięte	3,3	7

1.3.4 Rozbicie środków w oparciu o kategorie interwencji

Tabela 8: Kategorie interwencji dla priorytetu 3

Fundusz	Kategoria regionu ¹⁵	Kod	Wartość w mln EUR
EFRR	Lepiej rozwinięte	177	1,5
	Przejściowe		2,9
	Słabiej rozwinięte		20,6

Tabela 9: Wymiar równouprawnienie płci dla priorytetu 1

¹⁴ Cele dla poszczególnych kategorii regionu zostały ustalone pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce.

¹⁵ Kwoty dla poszczególnych kategorii regionu zostały ustalone pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce.

Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Wartość w mln EUR
EFRR	Lepiej rozwinięte	03	1,5
	Przejściowe		2,9
	Słabiej rozwinięte		20,6

2. Plan finansowy Programu

W ramach Programu nie przewiduje się transferów na rzecz InvestEU ani przesunięcia środków do innego funduszu zarządzania dzielonego lub instrumentu w ramach zarządzania bezpośredniego lub zarządzania pośredniego.

2.1 Środki finansowe w rozbiciu na poszczególne lata

Tabela 10: Środki finansowe w rozbiciu na poszczególne lata [EUR]

Fundusz	Kategoria regionu ¹⁶	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Ogółem
		Alokacja	Alokacja	Alokacja	Alokacja	Alokacja	Alokacja (bez kwoty elastyczności)	Kwota elastyczności	Alokacja (bez kwoty elastyczności)	Kwota elastyczności	Alokacja
EFRR	Lepiej rozwinięte	3 639 905	4 054 266	4 566 089	4 756 056	4 938 173	2 564 411	2 564 411	2 634 815	2 634 815	32 352 941
	Przejściowe	7 279 644	8 108 435	9 132 168	9 512 134	9 876 401	5 128 864	5 128 864	5 269 686	5 269 686	64 705 882
	Słabiej rozwinięte	50 957 840	56 759 239	63 925 198	66 584 893	69 134 697	35 901 964	35 901 964	36 887 691	36 887 691	452 941 177

¹⁶ Kwoty dla poszczególnych kategorii regionu zostały ustalone pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce.

2.2 Środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe

Tabela 11: Środki finansowe w podziale na poszczególne fundusze oraz współfinansowanie krajowe [EUR]

Priorytet	Podstawa obliczenia wsparcia UE (kosz kwalifikowalny ogółem / wkład publiczny)	Fundusz	Kategoria regionu ¹⁷	Wkład UE	Podział wkładu UE		Wkład krajowy	Podział wkładu krajowego		Razem	Stopa współfinansowania ¹⁸
					Wkład UE bez kwoty elastyczności	Kwota elastyczności		Publiczny	Prywatny		
	1	2	3	4 = (5+6)	5	6	7 = (8+9)	8	9	10 = (4+7)	11
Priorytet 1	koszt kwalifikowalny ogółem	EFR	Lepiej rozwinięte	22 647 059	19 007 601	3 639 458	22 647 059	22 647 059	0	45 294 118	79,71%
			Przejściowe	45 294 117	38 015 132	7 278 985	19 411 764	19 411 764	0	64 705 881	
			Słabiej rozwinięte	317 058 824	266 106 065	50 952 759	55 951 557	55 951 557	0	373 010 381	

¹⁷ Kwoty dla poszczególnych kategorii regionu zostały ustalone pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce.

¹⁸ Stopa współfinansowania została ustalona pro-rata bazując na liczbie regionów danej kategorii w Polsce.

Priorytet 2	Lepiej rozwinęte	8 235 294	6 864 589	1 370 705	8 235 294	8 235 294	0	16 470 588	79,71%
	Przejsio we	16 470 588	13 729 152	2 741 436	7 058 823	7 058 823	0	23 529 411	
	Słabiej rozwinęte	115 294 118	96 104 118	19 190 000	20 346 021	20 346 021	0	135 640 139	
Priorytet 3	Lepiej rozwinęte	1 470 588	1 281 525	189 063	1 470 588	1 470 588	0	2 941 176	79,71%
	Przejsio we	2 941 177	2 563 048	378 129	1 260 504	1 260 504	0	4 201 681	
	Słabiej rozwinęte	20 588 235	17 941 338	2 646 897	3 633 218	3 633 218	0	24 221 453	
RAZEM		550 000 000	461 612 568	88 387 432	140 014 829	140 014 829	0	690 014 829	

3. Instytucje Programu

Tabela 12: Dane instytucji zaangażowanych w realizację Programu

Instytucja	Nazwa instytucji	Osoba do kontaktów	E-mail
Instytucja Zarządzająca	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	sekretariatDPT@mfipr.gov.pl
Instytucja Audytowa	Ministerstwo Finansów	Szef Krajowej Administracji Skarbowej	sekretariat.DAS@mf.gov.pl
Instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności z KE	Ministerstwo Finansów	Minister Finansów	sekretariat.IP@mf.gov.pl
Instytucja lub instytucje odpowiedzialne za otrzymywanie płatności z KE w przypadku pomocy technicznej o której mowa w art. 36 ust. 5 rozporządzenia ogólnego	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Institucja Zarządzająca

Funkcję IZ pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Za obsługę zadań IZ odpowiedzialna jest jednostka organizacyjna Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej tj. Departament Programów Pomocowych.

IZ odpowiedzialna jest za realizację zadań określonych w rozporządzeniu ogólnym. W szczególności odpowiada za:

- wybór operacji zgodnie z art. 73 rozporządzenia ogólnego;
- wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem Programem zgodnie z art. 74 rozporządzenia ogólnego;
- wspieranie działań komitetu monitorującego zgodnie z art. 75 rozporządzenia ogólnego;
- rejestrację i przechowywanie danych w systemie elektronicznym, dotyczących każdej operacji, niezbędnych do monitorowania, oceny, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytów, a także zapewnianie bezpieczeństwa, integralności i poufności danych oraz uwierzytelnianie użytkowników;
- wykonywanie zadań w zakresie rachunkowości zgodnie z art. 76 rozporządzenia ogólnego.

Institucje Pośredniczące

System realizacji Programu nie przewiduje powołania instytucji pośredniczących.

Institucja Audytowa

Funkcję IA pełni Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Za obsługę zadań IA odpowiedzialna jest jednostka organizacyjna obsługująca ministra właściwego ds. finansów publicznych oraz 16 izb administracji skarbowej umiejscowionych na poziomie województwa.

IA realizuje zadania określone w zapisach rozporządzenia ogólnego. W szczególności przeprowadza audyty systemu, audyty operacji oraz audyty zestawienia wydatków w celu dostarczenia Komisji Europejskiej niezależnego zapewnienia dotyczącego skuteczności funkcjonowania systemów zarządzania i

kontroli oraz legalności i prawidłowości wydatków ujętych w zestawieniu wydatków przedłożonym Komisji.

Institucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności z KE

W strukturach systemu zarządzania i kontroli instytucja odpowiedzialna za otrzymywanie płatności z KE odpowiada za obsługę rachunków budżetowych, na które dokonywane są refundacje KE z tytułu rozliczenia środków finansowych w ramach Programu. Za pełnienie tej funkcji odpowiada minister właściwy ds. budżetu państwa, finansów publicznych oraz instytucji finansowych.

4. Partnerstwo

Zasada partnerstwa oznacza zobowiązanie do stałej, zinstytucjonalizowanej współpracy pomiędzy administracją rządową, samorządami wojewódzkimi i lokalnymi oraz partnerami spoza administracji.

Program Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich został przygotowany z uwzględnieniem zasady partnerstwa. Pierwszym etapem prac nad Programem było powołanie specjalnej grupy dedykowanej programowaniu pomocy technicznej¹⁹ (pierwsze posiedzenie grupy odbyło się 21 października 2019 r.). W pracach grupy oprócz administracji rządowej brali udział przedstawiciele urzędów marszałkowskich, a także zapraszano ekspertów zewnętrznych m.in. ewaluatorów przeprowadzających badanie zasobów kadrowych i warunków pracy w administracji rządowej odpowiedzialnej za wdrażanie funduszy europejskich. Na spotkaniach grupy szczegółowo omawiany był także przebieg i wnioski z projektu pilotażowego Komisji Europejskiej pn. „Frontloading administrative capacity building for post-2020” prowadzonego w województwie lubelskim. Wszystkie strony zaangażowane w prace grupy miały zapewniony dostęp do aktualnych materiałów, analiz i były na bieżąco informowane na temat postępów w przygotowaniu Programu i programowaniu PT. Celem prac było także wypracowanie wspólnych, ujednoczonych zasad wdrażania PT w perspektywie finansowej 2021-2027.

Członkowie grupy wypracowywali w maju i czerwcu 2020 r. wstępną propozycję zapisów Programu. Ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 prace prowadzone były z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji. Równocześnie zgłaszane były również uwagi do propozycji wspólnej listy wskaźników dla PT. Łącznie wpłynęło 165 uwag i pytań. Do wszystkich uwag ustosunkowano się lub udzielono odpowiedzi na zadane pytania. Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, informacje z posiedzeń grupy oraz omawiane materiały były publikowane na stronie www.popt.gov.pl.²⁰

W sierpniu 2020 r. do prac nad zapisami Programu zaproszeni zostali partnerzy spoza administracji. W tym celu wypracowany projekt Programu został rozesłany do członków Podkomitetu do spraw Monitorowania Zasady Partnerstwa oraz

¹⁹ Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Inwestycji i Rozwoju w sprawie powołania grup roboczych wspierających prace nad przygotowaniem programów operacyjnych na lata 2021-2027 z dnia 26 kwietnia 2019 r.

²⁰ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/wiadomosci/posiedzenie-podgrupy-dedykowanej-programowaniu-pomocy-technicznej-na-lata-2021-2027/>

Podkomitetu do spraw Efektywności Funduszy Unii Europejskiej²¹. Do projektu Programu partnerzy zgłosili łącznie blisko 100 uwag lub propozycji zapisów. Wszystkie sugestie zostały wzięte pod uwagę, a znaczna część propozycji zapisów została uwzględniona. We wrześniu 2020 r. każdy partner otrzymał informację zwrotną na temat sposobu uwzględnienia jego uwagi. W celu jeszcze większego zaangażowania partnerów IZ PT FE zorganizowała w dniu 5 października 2020 r. spotkanie on-line²² poświęcone roli pomocy technicznej w aktywnym wspieraniu realizacji zasady partnerstwa, ze szczególnym uwzględnieniem programu PT FE. Wzięli w nim udział przedstawiciele 6 instytucji reprezentujących grono partnerów spoza administracji²³. Spotkanie stało się też impulsem do przeprowadzenia wraz z pozostałymi IZ analizy możliwości zaangażowania partnerów spoza administracji pod kątem potrzeb polityki spójności w latach 2021-2027.

Projekt Programu został poddany konsultacjom wewnątrzresortowym i międzyresortowym. Oficjalne konsultacje społeczne projektu PT FE rozpoczęły się dnia 16 marca i trwały do 19 kwietnia 2021 r. Uwagi do Programu składane były za pomocą elektronicznego formularza dostępnego na stronie internetowej oraz podczas zorganizowanej specjalnie w tym celu konferencji on-line. Do udziału w konsultacjach zaproszeni zostali wszyscy zainteresowani. Ogłoszenie o ich rozpoczęciu zostało zamieszczone w dzienniku ogólnopolskim²⁴ oraz na stronach internetowych ministerstwa obsługującego ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Dodatkowo IZ przygotowała pisemne zaproszenie do udziału w konsultacjach. W konferencji, która odbywała się w ramach konsultacji społecznych wzięło udział ponad 200 osób. Łącznie w procesie konsultacji społecznych formalnie zgłoszono 61 uwag do projektu Programu. IZ udzieliła i opublikowała na stronie www.popt.gov.pl odpowiedzi na zgłoszone uwagi, także na te które wpłynęły w innej niż przewidywano formie i po terminie.

Ponadto projekt Programu został zaprezentowany na Radzie Dialogu Społecznego (29 marca 2021 r.), Podkomitecie do spraw Rozwoju Partnerstwa (1 kwietnia 2021 r.) oraz Radzie Działalności Pożytku Publicznego (19 kwietnia 2021 r.). Zebrane podczas tych posiedzeń uwagi zostały przeanalizowane i w zdecydowanej

²¹ Oba podkomitety funkcjonowały w ramach Komitetu ds. Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020 i zostały następnie przekształcone w Podkomitet ds. Rozwoju Partnerstwa.

²² Inna forma spotkania nie była możliwa z uwagi na ograniczenia spowodowane pandemią COVID-19.

²³ Były to następujące instytucje: Business Centre Club, Forum Związków Zawodowych, Konfederacja Lewiatan, Pracodawcy RP, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej, Związek Rzemiosła Polskiego.

²⁴ Dziennik Gazeta Prawna, wydanie ogólnopolskie z dnia 16 marca 2021 r.

większości uwzględnione w treści Programu. PT FE został też przekazany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Komitetowi Rady Ministrów ds. Cyfryzacji odpowiednio w dniach 9 sierpnia 2021 r. i

W celu szerszego zaangażowania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, w tym w szczególności organizacji pozarządowych 30 kwietnia 2021 r. zorganizowane zostało obywatelskie wysłuchanie publiczne poświęcone projektowi Programu. Pomysłodawcą i patronem tego przedsięwzięcia był Podkomitet do spraw Rozwoju Partnerstwa. Od strony techniczno-organizacyjnej za to wydarzenie odpowiadały Fundacja Stocznia oraz Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych. Wysłuchanie było otwarte na wszystkie sektory (w tym samorząd, partnerów społecznych, gospodarczych, podmiotów społeczeństwa obywatelskiego) i ogólnie każdą instytucję i osobę prywatną, która chciała w nim uczestniczyć, jako widz lub mówca. Wysłuchanie było formą specyficznego i dynamicznego „udroźnienia komunikacji” pomiędzy stroną rządową a partnerami spoza administracji rządowej. Zbiorcza lista wszystkich partnerów zaangażowanych w przygotowanie Programu została zamieszczona w tabeli w załączniku nr 3.

Kluczową rolę we wdrażaniu Programu będzie pełnić Komitet Monitorujący, w którego pracach będą uczestniczyć przedstawiciele partnerów na zasadach pełnoprawnych członków. Zapewniony zostanie otwarty i przejrzysty wybór partnerów, a Komitet będzie dążyć do równowagi pomiędzy przedstawicielami wchodzącymi w jego skład w celu realizacji zasady partnerstwa. Szczegółowe zadania Komitetu Monitorującego będą wynikać z przepisów rozporządzenia ogólnego. Członkowie Komitetu Monitorującego Programu będą mieli zagwarantowany dostęp do aktualnych informacji oraz analiz. Umożliwiony zostanie im też udział w szkoleniach, a także możliwość zgłaszania zapotrzebowania na ekspertyzy. Członkom Komitetu Monitorującego Programu będą także zwracane koszty ponoszone w związku z udziałem w posiedzeniach.

Na etapie monitorowania i ewaluacji zasada partnerstwa będzie uwzględniona poprzez udział partnerów w systemie sprawozdawczości, przekazywanie informacji o postępie realizacji Programu oraz udział w dyskusji nad wynikami ewaluacji Programu. Raporty końcowe z przeprowadzanych ewaluacji Programu będą przekazywane członkom i/lub prezentowane na posiedzeniach Komitetu Monitorującego.

Jednocześnie należy zauważyć, że Program stanowi narzędzie umożliwiające praktyczne zaangażowanie partnerów w proces realizacji polityki spójności w Polsce w perspektywie finansowej 2021-2027. Zapewnia on bowiem środki w ramach priorytetu 1 na funkcjonowanie sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów spoza administracji publicznej. Planuje się, że pracami grup oraz sieci tematycznych będą kierowały instytucje wiodące w danym obszarze, także partnerzy. Będą oni także mieli możliwość korzystania ze szkoleń, zgłaszania zapotrzebowania na ekspertyzy oraz wnioskowania o zwrot kosztów ponoszonych w związku z udziałem w posiedzeniach. Przewidziana jest także kontynuacja finansowania działalności powołanego w perspektywie 2014-2020 Podkomitetu do spraw Rozwoju Partnerstwa.

Dodatkowo planowane są w ramach projektów własnych beneficjentów PT FE, projekty do realizacji przez partnerów spoza administracji, których celem będzie m.in. monitorowanie potrzeb beneficjentów, formułowanie propozycji uproszczeń i zmniejszenia obciążeń biurokratycznych dla nich, prowadzenie szkoleń i doradztwa, sieciowanie współpracy partnerów spoza administracji w komitetach monitorujących, prowadzenie działań informacyjno–promocyjnych.

Sposób wyłonienia projektów realizowanych przez partnerów spoza administracji zostanie wskazany przez Komitet Monitorujący program Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich. Oznacza to, że Komitet Monitorujący podejmie uchwałę odnośnie zakresu podmiotowego i przedmiotowego konkursu dotacji²⁵ na realizację projektów przez partnerów spoza administracji bądź uchwałą wskaże podmiotowo i przedmiotowo konkretne projekty do realizacji. Określając kwotę przeznaczoną na realizację projektów IZ weźmie przede wszystkim pod uwagę, w oparciu o powszechnie dostępne dane historyczne, proporcje udziału w realizacji projektów w ramach polityki spójności przez daną grupę beneficjentów, reprezentatywną dla danej grupy partnerów spoza administracji.

Tym samym Program jest zgodny z założeniami Europejskiego Kodeksu Postępowania ws. Partnerstwa (Code of Conduct)²⁶, który stanowi podstawę dla państw członkowskich we wdrażaniu zasady partnerstwa.

²⁵ Na podstawie art. 150 w związku z art. 127 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

²⁶ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) No 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r.

5. Komunikacja i widoczność

Założenia ogólne

Widoczność polityki spójności jest jednym z głównych priorytetów Unii Europejskiej. Z tego względu i z uwagi na pomocniczy charakter Programu, tylko niewielka jego część służy informowaniu o Programie, a w głównej mierze PT FE służy szerokiemu komunikowaniu o funduszach oraz rezultatach polityki spójności i ich wpływie na rozwój kraju i UE.

Szczególne miejsce w komunikacji mają działania podnoszące świadomość ogółu społeczeństwa o roli i wartości dodanej wsparcia UE w ww. zakresie.

Komunikacja o funduszach dzięki Programowi obejmuje systematyczne i powszechne informowanie o możliwościach, wynikach i wpływie polityki spójności i FE. Przekaz dotyczący celów FE i projektów powiązany jest z informowaniem o celach rozwojowych UE opartych na wspólnych wartościach. W efekcie ma na celu zwiększyć widoczność korzyści dla mieszkańców w ich życiu i tym samym podnieść świadomość o roli i znaczeniu UE. Komunikacja za pomocą narzędzi w Programie stanowi element krajowego systemu komunikacji o Funduszach Europejskich.

Działania komunikacyjne wiążą cele Programu z głównymi celami polityki spójności, które są zgodne z celami UE.

Działania komunikacyjne prowadzone będą przez IZ i instytucję koordynującą UP we współpracy z instytucjami europejskimi, krajowymi, regionalnymi, a także partnerami spoza administracji i beneficjentami.

Szczegóły założeń przedstawionych w tym rozdziale znajdują się w Strategii komunikacji Funduszy Europejskich.

Cele

Działania komunikacyjne mają na celu:

- aktywizację do sięgania po Fundusze Europejskie;
- wsparcie w realizacji projektów;
- zapewnienie wysokiej świadomości działań rozwojowych kraju, realizowanych przy pomocy Funduszy Europejskich i roli UE.

Działania prowadzone będą wyłącznie w obszarze Funduszy Europejskich w zakresie ww. celów, z wyłączeniem działań mających inny zakres np.: promowania instytucji lub osób.

Działania informacyjno-promocyjne dotyczące celów i możliwości finansowania działań z funduszy i na temat wyników programów i projektów, dopasowane są do potrzeb i oczekiwań konkretnych grup docelowych.

Grupy docelowe

- potencjalni beneficjenci,
- beneficjenci,
- ogół społeczeństwa.

Kanały komunikacji

Kanały i narzędzia komunikacji będą dobierane do grupy docelowej i będą wynikały z analizy bieżących trendów konsumpcji mediów przez poszczególne grupy odbiorców. Planowane działania będą koncentrować się na wszystkich grupach docelowych, a wybór konkretnych kanałów i narzędzi będzie powiązany z wyznaczonymi celami.

Priorytetowe kanały to m.in.:

- media o szerokim zasięgu (np. telewizja, radio, prasa, internet, kino);
- media społecznościowe (kanały własne, w tym profil Fundusze Europejskie na Facebooku oraz kampanie w kanałach płatnych);
- wydarzenia informacyjne i promocyjne;
- reklama zewnętrzna;
- publikacje i materiały audio-video;
- Portal Funduszy Europejskich – wspólna platforma internetowa dla wszystkich programów;
- serwis internetowy Programu;
- sieć PIFE.

W komunikacji duży nacisk położony będzie na wykorzystanie potencjału komunikacyjnego beneficjentów i zaangażowanie ich w rolę ambasadorów marki Fundusze Europejskie, przy równoczesnym zapewnianiu efektywnego wsparcia

beneficjentom we wdrażaniu i komunikowaniu ich projektów (m.in. przewodnik i wzory grafik do pobrania), rezultatów i pozytywnego wpływu wsparcia z funduszy. Stosowane kanały i narzędzia komunikacji będą uwzględniały zasady prostego języka oraz dostępności.

Planowany budżet

Szacunkowy budżet na działania komunikacyjne z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego IZ wynosi 25 mln euro. Kwoty w podziale na grupy docelowe i cele określone będą w rocznych planach.

Tabela 13: Budżet na realizację działań informacyjnych i promocyjnych w podziale na lata w mln EUR

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Suma
0	3,8	3,4	3,4	2,7	2,7	3,4	3,4	2,2	25

Monitoring i ocena

Działania komunikacyjne będą podlegać stałej ocenie i monitoringowi pod kątem ich jakości, trafności w realizacji celów komunikacyjnych i skuteczności w dotarciu do grup docelowych. Służyć temu będą m.in. bieżące badania ankietowe, badania jakościowe (FGI, IDI, analizy eksperckie), analizy użyteczności.

Ocena strategiczna obejmie systematyczne monitorowanie osiągnięcia założonych celów i wskaźników strategii komunikacji (w odstępie 1-3 miesięcy). Dodatkowo realizowane będzie regularne badanie społeczeństwa polskiego pod kątem oceny wiedzy i świadomości oraz rozpoznawalności Funduszy Europejskich i dostarczenia użytecznych rekomendacji dla prowadzonych działań.

Monitoringowi i ocenie będzie podlegać szereg wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania w tym m.in.:

- Odsetek mieszkańców Polski dostrzegających wpływ Funduszy Europejskich na rozwój Polski;

- Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczone są Fundusze Europejskie w Polsce;
- Odsetek mieszkańców Polski uważających, że osobiście korzystają oni z Funduszy Europejskich.

6. Stosowanie kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami

W ramach Programu do rozliczeń z Komisją Europejską nie przewidziano stosowania kosztów jednostkowych, płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i finansowania niepowiązanego z kosztami o których mowa w art. 94 i 95 rozporządzenia ogólnego.

Koszty uproszczone będą jednak w miarę możliwości stosowane do rozliczeń z beneficjentami PT FE zgodnie z art. 53 rozporządzenia ogólnego. W szczególności, przewidziane jest stosowanie stawek ryczałtowych, w tym stawki 15% do rozliczania kosztów pośrednich, zgodnie z art. 54 b rozporządzenia ogólnego (tzw. off-the-shelf).

Załączniki do Programu

1. Diagnoza wyzwań i potrzeb w obszarze objętym programem Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich.
2. Linia demarkacyjna pomiędzy programem Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich a priorytetami PT w pozostałych programach.
3. Lista partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich.
4. Lista planowanych operacji o znaczeniu strategicznym.

Załącznik 1: Diagnoza wyzwań i potrzeb w obszarze objętym programem Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich

1.1. Podsumowanie głównych wyzwań

Fundusze UE alokowane w ramach polityki spójności pozostają wciąż jednym z istotnych źródeł finansowania inwestycji prorozwojowych w Polsce. Wpływ tych środków na rozwój społeczno-gospodarczy kraju oceniany jest zdecydowanie pozytywnie²⁷, niemniej można go znacznie wzmocnić poprzez lepsze ukierunkowanie interwencji – tak aby przekładał się na długotrwałe efekty i stwarzał podstawy do dalszego dynamicznego rozwoju.

Wizja rozwojowa kraju nakreślona w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) zakłada konieczność wprowadzenia zmian w modelu wykorzystania środków UE w Polsce, tak aby dostępne środki UE były wykorzystywane w sposób jeszcze bardziej efektywny. Zgodnie z SOR temu celowi ma służyć m.in. wzmocnienie powiązania interwencji dokonywanych z udziałem środków UE z krajowym systemem planowania i finansowania rozwoju.

W SOR zdiagnozowano następujące bariery w efektywnym i zgodnym ze strategicznymi założeniami wykorzystaniu środków UE²⁸:

- zbyt niski efekt rozwojowy projektów wybieranych do dofinansowania

Projekty realizowane ze środków europejskich nie zawsze przyczyniają się do osiągnięcia trwałych efektów społeczno-gospodarczych, takich jak miejsca pracy o wysokiej jakości, stabilne dochody podmiotów gospodarczych, wzrost innowacyjności i budowa kapitału terytorialnego. Przyczyną tego stanu rzeczy są m.in. niska umiejętność planowania naborów oraz organizowania naborów niesprofilowanych pod kątem sektorów/branż i technologii kluczowych z punktu widzenia regionu czy kraju, a także niewystarczająca podaż dobrej jakości projektów w części obszarów.

- niska efektywność stosowania form udzielanego wsparcia

Przyzwyczajenie polskich instytucji i wnioskodawców do wsparcia udzielanego w poprzednich perspektywach w formie dotacji skutkuje niewielką gotowością do

²⁷ Wskaźnik Odsetek respondentów dostrzegających wpływ funduszy europejskich na rozwój Polski osiągnął 84 % na koniec 2020 r. (dane za Sprawozdaniem rocznym z wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 w 2020 r.).

²⁸ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r., str. 253.

ubiegania się o dofinansowanie oparte na bardziej wymagających zasadach, np. w formie wsparcia zwrotnego, którego zaletą – obok możliwości wielokrotnego wykorzystania tych samych środków w gospodarce – jest także wymuszanie większej odpowiedzialności po stronie beneficjenta w zakresie celów podejmowanych działań i ich skutków.

- niewielkie efekty wsparcia w obszarze innowacyjności

Zasadniczym problemem w osiągnięciu realnych efektów wsparcia udzielanego w Polsce w obszarze innowacyjności jest brak kompleksowego, obejmującego poziom krajowy i regionalny, jednolitego systemu wsparcia innowacyjności. Skutkuje to m.in. zbyt szerokim określeniem inteligentnych specjalizacji, które z założenia powinny służyć wybieraniu do dofinansowania przedsięwzięć ściśle realizujących cele rozwojowe, a także rozproszeniem interwencji na przedsięwzięcia o niskim poziomie innowacyjności.

- niewystarczający potencjał instytucji wdrażających oraz beneficjentów do planowania i realizacji strategicznych przedsięwzięć rozwojowych wpływających na wzrost społeczno-gospodarczy i zatrudnienie

Wśród barier organizacyjno-instytucjonalnych wpływających negatywnie na możliwość wdrażania programów i projektów współfinansowanych przez UE należy wymienić:

- niewystarczające umiejętności beneficjentów do przygotowania dobrej jakości projektów oraz brak umiejętności wnioskodawców w zakresie określania wpływu projektów na rozwój społeczno-gospodarczy;
- deficyty w zakresie umiejętności przygotowania kryteriów i procedur wyboru projektów, realizujących zamierzone cele rozwojowe;
- niska zdolność instytucji do tworzenia wieloletnich planów inwestycji prorozwojowych, wspieranych także środkami UE, i przygotowywania tych inwestycji z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym;
- skomplikowanie mechanizmów i procedur wdrażania programów i projektów skutkujące zmniejszeniem zdolności beneficjentów do generowania projektów realizujących założone cele rozwojowe;

- zbyt wolno zachodzące zmiany w prawie i w procedurach, inicjowane dopiero w reakcji na problem, który się pojawił.
- nieefektywny mechanizm koordynacji środków EFSI z innymi środkami europejskimi

Obecny udział polskich podmiotów w programach zarządzanych centralnie przez KE (np. Horyzont, COSME, a także CEF) to zaledwie ok 1,9%²⁹, co stawia Polskę, biorąc pod uwagę jej wielkość, na jednym z ostatnich miejsc wśród państw UE.

Wśród przyczyn niewystarczającego udziału Polski w programach horyzontalnych należy wskazać m.in.:

- brak spójnej krajowej strategii wykorzystania programów i projektów zarządzanych centralnie przez KE;
- niewystarczające wsparcie systemowe, jak też administracyjno-organizacyjne, dla wnioskodawców w instytucjach macierzystych;
- brak zdefiniowanego centrum koordynującego realizację przez stronę polską przedsięwzięć w ramach wszystkich ww. instrumentów;
- brak współpracy między instytucjami tworzącymi i wspierającymi krajowy ekosystem innowacji, umożliwiającej skuteczne podnoszenie jakości udzielania informacji i pomocy wnioskodawcom w aplikowaniu, jak również koordynacji działań na rzecz synergii środków.

PT FE będzie stanowił odpowiedź na wszystkie zdefiniowane powyżej bariery.

Planowana jest zarówno kontynuacja działań podjętych w perspektywie finansowej 2014-2020, jak też zupełnie nowe interwencje. Przegląd działań podejmowanych w ramach Programu oraz ich związek z kierunkiem interwencji wskazanym w SOR przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14: Wkład PO PT i PT FE w zwalczanie barier zdefiniowanych w SOR w obszarze efektywności wykorzystania środków UE – porównanie działań z perspektywy 2014-2020 i 2021-2027

Kierunek interwencji wskazany w SOR	Działania podejmowane ze środków PO PT w	Działania podejmowane ze środków PT FE w
-------------------------------------	--	--

²⁹ Dane za 2018 r. opracowane na podstawie źródeł KE dotyczących transferów do państw członkowskich w zakresie części budżetu UE.

	perspektywie 2014-2020	perspektywie 2021-2027
Zwiększenie orientacji środków EFSI na projekty przyczyniające się do realizacji celów SOR oraz mających wpływ na innowacyjny i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy	Ze środków PO PT finansowane były ważne działania wspierające przygotowanie i realizację strategii o zasięgu ogólnokrajowym lub ponadregionalnym, które stanowią ramy dla wszelkich inicjatyw realizowanych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Umożliwia to lepszą orientację strategiczną funduszy europejskich. Dzięki środkom pochodzącym z PO PT 2014-2020 możliwe jest finansowanie dokumentów dotyczących m.in. polityki rozwoju, polityki regionalnej czy polityki miejskiej, które stanowią podwaliny dla polityki spójności i orientują środki EFSI na cele w nich wyznaczone. Podejmowane zostały działania służące wzmocnieniu i konsolidacji systemu zarządzania rozwojem m.in. poprzez	Planowana jest kontynuacja działań, których celem będzie wsparcie debaty strategicznej dotyczącej kwestii istotnych z punktu widzenia realizacji polityki spójności, tak aby wymóc koncentrację środków na działaniach o największym wpływie na osiąganie celów rozwojowych określonych w strategiach. Planowane są także działania mające wzmocnić zdolność instytucji do tworzenia i stosowania kryteriów i metod oceny pozwalających na wybór projektów o wysokiej wartości i realizujących cele rozwojowe, a także wzmacniające zintegrowane podejście, w tym terytorialne (np. wsparcie sprofilowane dla określonych grup miast czy obszarów, w tym OSI ³⁰). W szczególności wsparcie może być

³⁰ Obszary strategicznej interwencji wyznaczone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

	<p>wsparcie przygotowania KSRR 2030 oraz zintegrowanego systemu inwestycji rozwojowych po roku 2020.</p> <p>Ze środków PO PT wspierane były także wybrane przedsięwzięcia wskazane w SOR (m.in. Program dla Śląska, pakiet działań dla samorządów w programowaniu i realizacji rewitalizacji, pakiet działań dla obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz Partnerska Inicjatywa Miast).</p>	<p>świadczone przez panel ekspertów, który będzie pełnił rolę doradczą i analityczną.</p>
<p>Zwiększenie udziału wsparcia w formie zwrotnej, zarówno instrumentów finansowych, jak i pomocy zwrotnej w finansowaniu inwestycji rozwojowych.</p>	<p>Realizowano działania o ograniczonym, głównie szkoleniowym charakterze.</p>	<p>Planowane jest podejmowanie działań horyzontalnych, informacyjno-promocyjnych i szkoleniowo-edukacyjnych propagujących formy zwrotne. Ze środków PT FE mogą także zostać sfinansowane działania służące opracowaniu kompleksowego systemu wsparcia zwrotnego oraz modelowych schematów wykorzystania instrumentów</p>

		finansowych. Dodatkowo planowane jest też podjęcie pracy z samorządami nad montażami finansowymi projektów.
Zwiększenie zakresu i efektywności interwencji funduszy w obszarze innowacyjności gospodarki.	Ze środków PO PT finansowany był pilotażowy projekt Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii na rzecz otoczenia instytucjonalnego przedsiębiorstw i rozwoju polityki klastrowej.	Planowana jest kontynuacja realizacji projektów pilotażowych w tym obszarze mających na celu zapewnienie synergii i koordynacji programów innowacyjnych oraz transferu dobrych praktyk w obszarze innowacyjności.
Uproszczenie systemu realizacji projektów finansowanych z EFSI.	Ze środków PO PT finansowana była działalność Podkomitetu ds. Efektywności Funduszy Unii Europejskiej 2014-2020 oraz Forum ds. Uproszczeń Systemu Wykorzystywania Środków Funduszy Unii Europejskich. Rezultatem pracy obu grup była standaryzacja procesów m.in. w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, jak również uproszczenie procedur poprzez m.in.	Planowana jest kontynuacja działań mających na celu wprowadzenie usprawnień, a także promowanie szerszego zastosowania uproszczonych form rozliczeń. W zależności od potrzeb planowane jest powołanie sieci tematycznej lub grupy roboczej poświęconej tematyce kosztów uproszczonych. Koszty uproszczone będą też zastosowane w samym

	zmniejszenie liczby obowiązujących wytycznych.	Programie. Podjęte zostaną prace zapewniające większą spójność zasad dla beneficjentów wszystkich programów, a także powstanie wspólny system informatyczny obsługujący i ujednolicający całość procesu począwszy od złożenia wniosku o dofinansowanie.
Zwiększenie koordynacji funduszy UE z innymi środkami zewnętrznymi.	Ze środków PO PT finansowana była działalność Podkomitetu ds. Koordynacji Środków EFSI na lata 2014-2020 oraz programów zarządzanych centralnie przez KE. Sfinansowano także analizy nt. poziomu wykorzystywania tych środków oraz barier w ich wykorzystaniu. W wyniku zainicjowanych prac w ramach Podkomitetu powstał projekt systemu koordynacji programów zarządzanych centralnie przez KE i innych środków. Projekt ten wzbogacony zostanie o wyniki prac grup	Planowana jest kontynuacja działań koordynujących fundusze polityki spójności z programami zarządzanymi centralnie przez KE oraz w miarę potrzeby działania służące wzmocnieniu zdolności instytucji i beneficjentów do zarządzania procesem przygotowania wniosków i realizacji projektów w ramach programów horyzontalnych.

	roboczych pracujących nad zakresem interwencji w poszczególnych CP, a następnie dokument przedłożony zostanie Radzie Ministrów.	
--	--	--

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 kładzie istotny nacisk na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W ramach PT FE zostaną też przeznaczone środki na ten cel, zwłaszcza w ramach priorytetu 2. Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano *obszary strategicznej interwencji (OSI)*, które otrzymają szczególne wsparcie, także w ramach PT FE (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej). Dodatkowo w Strategii przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Dokument tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi. Taka współpraca będzie także animowana w ramach projektów finansowanych z PT FE.

Analizując zapisy dotyczące pomocy technicznej w rozporządzeniach z trzech ostatnich perspektyw finansowych można zauważyć widoczną ewolucję tego narzędzia. Początkowo było ono pomyślane jedynie jako dodatkowe środki mające zapewnić wykonywanie przez instytucje obowiązków nakładanych rozporządzeniami. Stopniowo jednak środek ciężkości został przesunięty i do definicji pomocy technicznej zaczęto wprowadzać nowe elementy mówiące o wsparciu potencjału beneficjentów i partnerów. W ten sposób pomoc techniczna przestała być narzędziem do wykorzystania tylko przez tzw. „administrację funduszową”, a stała się

odpowiedzialna także za odpowiednie przygotowanie beneficjentów i partnerów do właściwego wykorzystania funduszy europejskich.

O wyzwaniach czekających pomoc techniczną w perspektywie finansowej 2021-2027 zaczęto mówić już w 2017 r., kiedy to Parlament Europejski opublikował Sprawozdanie w sprawie perspektyw pomocy technicznej w ramach polityki spójności³¹. W dokumencie zawarto wiele obserwacji i zaleceń, na których oparte zostały założenia PT FE na lata 2021-2027.

Tabela 15: Wybrane obserwacje i zalecenia Parlamentu Europejskiego zawarte w Sprawozdaniu w sprawie perspektyw pomocy technicznej w ramach polityki spójności i sposób ich ujęcia w PT FE 2027

Obserwacje i zalecenia Parlamentu Europejskiego	Sposób ujęcia obserwacji i zaleceń Parlamentu Europejskiego w PT FE
<p>Pomoc techniczna nie dociera wystarczająco i skutecznie do organów lokalnych i regionalnych, które zazwyczaj mają najmniejszy potencjał administracyjny.</p>	<p>W ramach PT FE będzie istniała możliwość udzielenia wsparcia organom lokalnym i regionalnym.</p> <p>W szczególności będą to jednostki samorządu terytorialnego znajdujące się na obszarach strategicznej interwencji (OSI) oraz te, które dysponują słabszym potencjałem na tle pozostałych beneficjentów. Część wsparcia udzielanego w ramach PT FE będzie miała formę dotacji na realizację projektów (w tym predefiniowanych, pilotażowych i partnerskich) w najważniejszych obszarach z punktu widzenia realizacji polityki spójności.</p> <p>Przykładowo środki PT FE mogą zostać wykorzystane na wsparcie przygotowania lokalnych i</p>

³¹ Sprawozdanie w sprawie perspektyw pomocy technicznej w ramach polityki spójności (2016/2303 (INI)), Komisja Rozwoju Regionalnego, Parlament Europejski, Sprawozdawczyni: Ruža Tomašić.

	<p>ponadlokalnych strategii/planów działań oraz partnerstw, o których mowa w KSRR, co wzmocni potencjał władz lokalnych i regionalnych do realizacji wspólnych projektów finansowanych ze środków polityki spójności. Możliwe będą też działania bezpośrednio służące podniesieniu kompetencji władz lokalnych np. staże, wsparcie eksperckie, programy szkoleń.</p>
<p>Pomoc techniczna ukierunkowana na rozwijanie potencjału ludzkiego musi być wykorzystana do zaspokajania wskazanych wcześniej potrzeb odnoszących się do planów rozwoju pracowników i do specjalistycznych szkoleń dla personelu.</p>	<p>Realizowane w ramach PT FE działania szkoleniowe będą wynikały z planów rozwoju pracowników albo będą poprzedzone analizą potrzeb instytucji i beneficjentów. Poza tym planuje się odchodzić od szkoleń na bardzo ogólne tematy na rzecz bardziej sprofilowanych form podnoszenia kwalifikacji o charakterze bardziej warsztatowym i praktycznym.</p>
<p>Podczas implementacji zintegrowanych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju miast, gdy zadania delegowane są do organów miejskich jako instytucji pośredniczących, często nie otrzymują one potrzebnej pomocy technicznej w celu zwiększenia potencjału.</p>	<p>PT FE uwzględni rolę władz miejskich w polityce spójności oraz potrzebę wypracowania ich silnego potencjału na potrzeby wdrażania działań miejskich, także w ramach wdrażania Agendy Miejskiej UE, Paktu Amsterdamskiego oraz odnowionej Karty Lipskiej. W ramach PT FE przewidziane zostaną środki na budowanie i rozwój potencjału administracyjnego organów miejskich, m.in. w formie konkursów dotacji na realizację projektów (w tym predefiniowanych, pilotażowych i</p>

	partnerskich) w najważniejszych obszarach z punktu widzenia realizacji polityki spójności.
Potrzeba realnego wdrożenia podstawowych zasad i dobrych praktyk określonych w Europejskim Kodeksie Postępowania w zakresie Partnerstwa.	PT FE będzie stanowił narzędzie umożliwiające praktyczne zaangażowanie partnerów w proces realizacji polityki spójności w Polsce w perspektywie finansowej 2021-2027 poprzez zapewnienie środków na funkcjonowanie sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów spoza administracji publicznej. Partnerom zostanie zapewniony udział w szkoleniach, a także możliwość zgłaszania zapotrzebowania na ekspertyzy. Będą także zwracane koszty ponoszone w związku z udziałem w posiedzeniach. Przewidziana jest także kontynuacja finansowania działalności powołanego w perspektywie 2014-2020 Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa, a także planowane jest uruchomienie projektów do realizacji przez partnerów spoza administracji.
Ważne jest uwzględnienie instytucji, które nie stanowią części systemu zarządzania, lecz które mają bezpośredni wpływ na wdrażanie polityki spójności i instytucjom tym należy zaoferować pomoc w podwyższaniu i poprawie potencjału i standardów administracyjnych przez	W ramach PT FE na liście beneficjentów, obok instytucji będących częścią systemu zarządzania i kontroli, znajdują się także instytucje horyzontalne pełniące funkcji koordynacyjne i strategiczne lub wykonujące zadania w sektorach kluczowych dla polityki spójności i mających na nią istotny

<p>kształcenie, wymianę wiedzy, budowanie potencjału, tworzenie sieci kontaktów oraz tworzenie systemów IT niezbędnych do zarządzania projektami.</p>	<p>wpływ. Instytucjom tym, w zależności od potrzeb i możliwości, zostaną zagwarantowane środki na rozwój ich potencjału.</p>
<p>W celu ograniczenia nadmiernych trudności proceduralnych pomoc techniczna powinna w przyszłości koncentrować się coraz bardziej na poziomie beneficjenta/projektu, niezależnie od tego, czy dotyczy sektora państwowego, sektora prywatnego, czy też sektora społeczeństwa obywatelskiego, aby zapewnić podaż innowacyjnych i dobrze pomyślanych projektów wpasowujących się w już istniejące strategie unikające zunifikowanego podejścia.</p>	<p>W ramach PT FE będzie podejmowany szereg inicjatyw wspierających beneficjentów i mających za zadanie odpowiednie przygotowanie projektów oraz zapewniających podaż projektów innowacyjnych, wpisujących się w obowiązujące strategie. Cel ten zostanie także wsparty poprzez zapewnienie środków na debatę i planowanie strategiczne.</p>
<p>Zalecenie, aby państwa członkowskie ustanowiły sieć punktów informacyjnych umożliwiających potencjalnym beneficjentom uzyskanie wiedzy o dostępnych źródłach finansowania, programach oraz procedurach otwartych, a także o tym, jak wypełniać formularze wniosków i realizować projekty.</p>	<p>W ramach PT FE przewidziane zostały środki na wsparcie funkcjonowania sieci punktów informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów polityki spójności. Przewidziano też środki na promocję tej sieci, zapewnienie odpowiedniej komunikacji na poziomie lokalnym oraz zbudowanie odpowiedniego potencjału komunikacyjnego beneficjentów.</p>
<p>Pomoc techniczną należy traktować jako proste i elastyczne narzędzie, które można dostosować do zmieniających się okoliczności.</p>	<p>System wdrażania PT FE będzie prosty (nie przewiduje się funkcjonowania innych instytucji poza IZ, IA oraz Instytucji odpowiedzialnej za otrzymywanie płatności z KE). Procedury wnioskowania o</p>

	dofinansowanie i płatność będą nieskomplikowane oraz przewiduje się zastosowanie kosztów uproszczonych w Programie.
Pomoc techniczna musi przyczyniać się do stabilności projektów, czyli do ich trwałości, przez koncentrację na kluczowych dziedzinach polityki spójności i dbałość o wyniki w perspektywie długoterminowej. Dotyczy to np. projektów przyczyniających się do tworzenia trwałych miejsc pracy. Pomoc techniczną można w związku z tym wykorzystać do testowania projektów pilotażowych obejmujących innowacyjne rozwiązania.	W ramach PT FE zostaną przewidziane środki na testowanie projektów pilotażowych obejmujących innowacyjne rozwiązania w zakresie lepszego wdrażania funduszy europejskich. Poza tym, w ramach samego Programu będzie możliwe wdrażanie projektów przewidujących innowacyjne rozwiązania z obszaru zarządzania zasobami ludzkimi oraz opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania zasobami ludzkimi służących jak najbardziej efektywnemu motywowaniu i wykorzystaniu potencjału ludzkiego zaangażowanego w realizację polityki spójności.
Parlament Europejski z zadowoleniem przyjmuje przykład wielopoziomowego systemu wdrażania polityki spójności w Polsce (trzy filary pomocy technicznej), który umożliwi stosowanie bardziej ukierunkowanego na wyniki, skoordynowanego, strategicznego i przejrzystego podejścia oraz przynosi większą wartość dodaną.	Trzy filary pomocy technicznej (tj. priorytety pomocy technicznej w programach regionalnych, priorytety pomocy technicznej w programach krajowych oraz oddzielny krajowy program pomocy technicznej) zostaną utrzymane w perspektywie finansowej 2021-2027.

Zalecenia Parlamentu Europejskiego odnośnie pomocy technicznej muszą być analizowane razem z zaleceniami Komisji Europejskiej przedstawionymi w *Sprawozdaniu krajowym – Polska 2019* w Załączniku D. Komisja Europejska

sformułowała w tym dokumencie szereg rekomendacji dotyczących elementów niezbędnych do skutecznej realizacji polityki spójności. Elementy te powinny stanowić fundament gwarantujący efektywną realizację polityki spójności i bez właściwego ich zaadresowania nie może być mowy o skutecznym wdrażaniu funduszy w perspektywie finansowej 2021-2027. Program Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich będzie stanowił odpowiedź na każdą sformułowaną przez Komisję Europejską rekomendację.

Tabela 16: Rekomendacje Komisji Europejskiej zawarte w Sprawozdaniu krajowym - Polska 2019, Załącznik D i sposób ich ujęcia w PT FE

Rekomendacja Komisji Europejskiej	Sposób ujęcia rekomendacji w PT FE
<p>Programowanie oparte o skuteczną realizację programów regionalnych i najlepsze praktyki z okresu programowania 2014-2020, w tym w ramach inicjatywy na rzecz regionów rozwijających się i inicjatyw dla regionów górniczych w transformacji, a także działanie pilotażowe w województwie lubelskim w zakresie budowania zdolności administracyjnych na wstępnym etapie działań.</p>	<p>PT FE czerpie z najlepszych praktyk zidentyfikowanych podczas wdrażania poprzedniej perspektywy finansowej. Badanie mid-term pokazało, że PO PT 2014-2020 właściwie, zgodnie z potrzebami, wspiera wszystkie trzy funkcje systemu realizacji polityki spójności: strategiczną, wdrożeniową i refleksyjną, a bez wsparcia ze strony PO PT realizacja tych funkcji byłaby silnie zagrożona³². Dlatego też podjęta została decyzja o kontynuacji Programu oraz wprowadzeniu dodatkowych elementów ułatwiających jego wdrażanie tj. kosztów uproszonych. Przeanalizowane też zostały dobre praktyki w ramach działań pilotażowych prowadzonych przez KE, w tym zwłaszcza w zakresie budowania zdolności administracyjnych i zostaną one wzięte pod uwagę m.in. przy</p>

³² Ewaluacja śródkresowa Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, Raport końcowy, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Rynku Pracy S-TO-S i LB&E Sp. z o. o., str. 10.

	<p>prowadzeniu działań wspierających potencjał instytucji. W ramach Programu zapewnione zostanie też wsparcie dla specyficznych grup projektodawców, w tym w szczególności beneficjentów o słabszym potencjale, także z regionów rozwijających się³³. W odniesieniu do wsparcia potencjału instytucji inspiracji do podejmowanych interwencji dostarczą wyniki działania pilotażowego wdrażanego w województwie lubelskim w perspektywie 2014-2020.</p>
<p>Wzmocnienie zdolności beneficjentów, zwłaszcza w sektorze kolejowym i na obszarach dotkniętych wyzwaniami społeczno-gospodarczymi.</p>	<p>Wzmocnieniu zdolności beneficjentów będzie poświęcony cały priorytet PT FE. W jego ramach zaplanowano m.in. prowadzenie sieci informacyjnej dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, działania szkoleniowe i edukacyjne, dotacje dla projektów predefiniowanych, pilotażowych i partnerskich m.in. dla beneficjentów dysponującym słabszym potencjałem na tle pozostałych beneficjentów z obszarów zmarginalizowanych i tracących funkcje społeczno-ekonomiczne (zwłaszcza jednostek samorządu terytorialnego), wsparcie oferowane przez panele ekspertów w zakresie wyboru i realizacji projektów, wsparcie procesu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie przygotowania i wdrażania</p>

³³ Catching-up regions.

	projektów oraz wsparcie podejścia terytorialnego we wdrażaniu polityki spójności w perspektywie 2021-2027.
Odpowiednie uczestnictwo i zwiększenie zdolności partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych zainteresowanych stron w realizacji celów polityk publicznych.	W ramach Programu zapewnione będą środki finansowe na funkcjonowanie sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów spoza administracji publicznej. Partnerom zostanie zapewniony udział w szkoleniach, a także możliwość zgłaszania zapotrzebowania na ekspertyzy. Będą także zwracane koszty ponoszone w związku z udziałem w posiedzeniach. Podejmowane będą też działania mające na celu włączanie partnerów spoza administracji i budowanie ich potencjału do wzmacniania reprezentatywności podejmowanych przez administrację działań w obszarze polityki spójności. Tym samym Program będzie narzędziem zapewniającym praktyczną realizację Europejskiego Kodeksu Postępowania w zakresie Partnerstwa.
Uproszczenie procedur i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw.	Ewaluacja mid-term wykazała, że system naboru i oceny projektów, monitorowania realizacji projektów, rozliczeń finansowych i sprawozdawczości w ramach PO PT 2014–2020 działa sprawnie, nie

	<p>generując zbędnych obciążeń administracyjnych³⁴. W związku z powyższym zdecydowano o utrzymaniu systemu oraz wprowadzeniu dodatkowych elementów ułatwiających tj. kosztów uproszczonych.</p> <p>Jednocześnie w ramach Programu zapewnione zostaną środki na inicjatywy mające na celu uproszczenie procedur i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów polityki spójności w pozostałych programach. W perspektywie 2014-2020 pozytywne efekty w zakresie uproszczeń dla beneficjentów przyniosła działalność Podkomitetu ds. Efektywności Funduszy UE, realizacja Planu działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyśpieszenia realizacji programów UP na lata 2014-2020, a także działalność Rzecznika Funduszy Europejskich. Inicjatywy te lub podobne będą mogły być realizowane w perspektywie 2021-2027, a ich finansowanie będzie zapewnione ze środków PT FE. W zależności od potrzeb możliwe jest powołanie grupy ds. kosztów uproszczonych, która realizowałaby działania koordynacyjne, edukacyjne i informacyjne z tej tematyki, co przełoży się na większą popularność</p>
--	---

³⁴ Ewaluacja śródkresowa Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, Raport końcowy, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Rynku Pracy S-TO-S i LB&E Sp. z o. o., str. 6.

	<p>tej metody rozliczeń w Polsce. Przewidziane są też inne działania horyzontalne mające na celu zmniejszenie obciążeń, także dla małych i średnich przedsiębiorstw.</p>
<p>Konsolidacja lub lepsza strategiczna koordynacja programów mających związek z tym samym sektorem lub obszarem geograficznym, jak również lepiej ukierunkowane i mniej zbiurokratyzowane inwestycje w dziedzinie zdrowia.</p>	<p>PT FE pełni kluczową rolę we wspieraniu sprawności administracji odpowiedzialnej za wdrażanie polityki spójności. Komponenty pomocy technicznej w pozostałych programach pełnią funkcję komplementarną w stosunku do PT FE i są elementem wielopoziomowego systemu wdrażania polityki spójności w Polsce. W ramach Programu będą wspierane instytucje horyzontalne (pełniące funkcje koordynacyjne i strategiczne), co zapewni lepszą strategiczną koordynację programów.</p> <p>Ponadto Program będzie pełnił rolę strategiczną i podejmowane będą w ramach niego interwencje w kluczowych obszarach istotnych z punktu widzenia całego systemu wdrażania polityki spójności. W szczególności, ze środków Programu zapewniona zostanie koordynacja strategiczna i zarządcza na poziomie Umowy Partnerstwa oraz wsparcie realizacji krajowych i europejskich dokumentów planistycznych wyznaczających kierunki i określających warunki realizacji polityki spójności.</p>

	<p>Dodatkowo zintensyfikowane zostaną działania dotyczące koordynacji funduszy europejskich z programami zarządzanymi centralnie przez KE (np. programami Horyzont Europa, Cyfrowa Europa, Erasmus+, Life, instrumentem Łącząc Europę oraz funduszem InvestEU) oraz z wspólną polityką rolną (WPR). W szczególności wspierane będą synergie między różnymi instrumentami UE w procesie planowania strategicznego, w którym określone zostaną wspólne cele i obszary działań w ramach różnych programów.</p> <p>W perspektywie 2014-2020 pozytywne efekty w zakresie koordynacji przyniosła działalność Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Inicjatywy te lub podobne będą mogły być realizowane w perspektywie 2021-2027 i finansowane ze środków PT FE.</p>
<p>Określenie obszarów inteligentnych specjalizacji w oparciu o krajowe i regionalne potrzeby oraz potencjał poprawy wyników w zakresie innowacyjności i wspierania wzrostu wydajności.</p>	<p>Za określenie obszarów inteligentnych specjalizacji odpowiada Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii, które otrzymywało wsparcie ze środków PO PT 2014-2020 w zakresie utrzymania odpowiednich zasobów i rozwoju potencjału umożliwiającego realizację zadań w obszarze innowacyjności, w tym inteligentnych specjalizacji. Ze środków PO PT 2014-2020</p>

	<p>zrealizowany został też pilotażowo projekt na rzecz otoczenia instytucjonalnego przedsiębiorstw i rozwoju polityki klastrowej. Kontynuacja takiego wsparcia będzie możliwa w ramach PT FE.</p>
<p>Szersze wykorzystanie instrumentów finansowych lub wkładów do „modułu państwa członkowskiego” w ramach InvestEU na działania generujące dochód i przynoszące oszczędności.</p>	<p>W ramach PT FE planowane są działania dotyczące koordynacji funduszy europejskich z programami zarządzanymi centralnie przez KE, w tym InvestEU. W szczególności wsparcie w zakresie utrzymania odpowiednich zasobów i potencjału zostanie udzielone jednostce koordynującej InvestEU w Polsce. Planowane jest także podjęcie pracy z samorządami nad lepszymi montażami finansowymi projektów oraz PPP.</p>
<p>Ulepszone zagospodarowanie przestrzenne i zarządzanie projektami, zwłaszcza w obszarach funkcjonalnych.</p>	<p>Wzmocnieniu zdolności beneficjentów m.in. w obszarach zagospodarowania przestrzennego i zarządzania projektami będzie stanowiło bardzo istotny obszar wsparcia udzielanego w ramach PT FE. Zaplanowano m.in. działania szkoleniowe i edukacyjne, konkursy dotacji dla projektów predefiniowanych, pilotażowych i partnerskich, wsparcie oferowane przez panele ekspertów w zakresie zagospodarowania przestrzennego i zarządzania projektami oraz wsparcie procesu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w tych zakresach m.in. w obszarach</p>

	funkcjonalnych.
Poprawa funkcjonalności zamówień publicznych.	Ze środków PT FE planowane jest wsparcie zasobów i potencjału Urzędu Zamówień Publicznych jako instytucji odpowiedzialnej za koordynację obszaru zamówień publicznych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki zielonych i innowacyjnych zamówień publicznych uwzględniających aspekt społeczny

Reasumując, pomimo niewątpliwie dobrych rezultatów i tempa wykorzystywania środków z UE przez Polskę w ramach poprzednich perspektyw finansowych oraz pomimo tego, że przegląd raportów z badań ewaluacyjnych wskazuje, że przyjęty system wdrażania w rozumieniu układu instytucjonalnego i ram proceduralnych jest oceniony jako funkcjonujący właściwie i nie wymagający zasadniczych zmian przed pomocą techniczną nadal stoją liczne wyzwania związane głównie z utrzymaniem potencjału instytucji, wzmocnieniem potencjału beneficjentów i partnerów oraz zapewnieniem podaży dobrych jakościowo projektów realizujących cele zapisane w dokumentach strategicznych.

1.2. Cele Programu

Zgodnie z przyjętą logiką programowania oraz założeniami określonymi w Umowie Partnerstwa Program nie wpisuje się w cele polityk oraz cele szczegółowe określone odpowiednio w rozporządzeniu ogólnym oraz rozporządzeniach tematycznych. Program ma charakter horyzontalny, a zaplanowane w nim interwencje przełożą się bezpośrednio na skuteczną realizację celów określonych w rozporządzeniach.

Biorąc pod uwagę pomocniczą rolę PT FE cel główny Programu został określony jako **zapewnienie skutecznego systemu realizacji polityki spójności w latach 2021-2027 w wymiarze strategicznym, wdrożeniowym i refleksyjnym.**

Osiągnięcie celu głównego Programu zostanie zrealizowane poprzez następujące cele szczegółowe oraz odpowiadające im priorytety.

Cel 1: Utrzymanie niezbędnych zasobów ludzkich oraz warunków gwarantujących sprawne działanie instytucji

Zmniejszenie alokacji polityki spójności na lata 2021-2027 w porównaniu z perspektywą finansową 2014-2020 przy jednoczesnym wprowadzeniu nowego podejścia do architektury i wdrażania polityki spójności powoduje konieczność podjęcia działań mających na celu odpowiednie utrzymanie zasobów ludzkich i potencjału instytucji wypracowanych w ramach dwóch poprzednich perspektyw. Utrzymanie doświadczonych specjalistów w celu wykorzystania ich kompetencji i wieloletniej praktyki zostało zdiagnozowane jako kluczowe wyzwanie stojące przed systemem kadrowym w administracji odpowiedzialnej za wdrażanie funduszy europejskich w kontekście nowej perspektywy finansowej.³⁵

Rysunek 1: Powody rezygnacji z pracy kadry wdrażającej FE³⁶

Poziom wynagrodzeń

Szybszy wzrost płac w sektorze prywatnym stanowi źródło frustracji dla pracowników.

Brak możliwości awansu

Po 10-15 latach, pracownicy realizujący zadania związane z wdrażaniem FE często wyczerпали w praktyce możliwości rozwoju kariery w swojej instytucji.

Rutyna

Część doświadczonych pracowników uskarża się na schematyczność zadań i sztywny podział pracy w zespołach.

Przejście do kolejnej perspektywy

Dla pracowników na umowach czasowych, przejście do kolejnej perspektywy może stanowić moment odejścia z systemu wdrażania.

Chociaż system w dużej mierze opierać się będzie na instytucjach posiadających doświadczenie z lat 2014-2020 ich funkcjonowanie musi zostać dostosowane do wymagań nowej perspektywy finansowej. Niezbędne będzie nie tylko utrzymanie istniejącego potencjału, ale także jego rozwój. Dotyczy to zarówno zapewnienia odpowiedniej liczby wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz stworzenia im warunków umożliwiających skuteczne i efektywne wykonywanie obowiązków związanych z wdrażaniem funduszy europejskich. PT FE będzie stanowił stabilne źródło finansowania takich wydatków – będzie gwarancją utrzymania potencjału administracyjnego niezbędnego do wdrażania funduszy pomimo ewentualnych trudności budżetowych na poziomie krajowym oraz zmniejszy ryzyko, że zajdzie konieczność ograniczenia zakresu działań, także tych umożliwiających rozwój

³⁵ Raport końcowy z badania zasobów kadrowych i warunków pracy w administracji rządowej odpowiedzialnej za wdrażanie funduszy europejskich w celu opracowania założeń systemu zarządzania zasobami ludzkimi zapewniającego wysoki potencjał administracyjny instytucji wdrażających fundusze europejskie w przyszłej perspektywie finansowej w latach 2021-2027, PWC, wrzesień 2019, str. 9.

³⁶ Zgodnie z wynikami Raportu, o którym mowa w przypisie 9.

kompetencji pracowników, co stanowi jeden z czynników decydujących o atrakcyjności pracy przy funduszach.

Rysunek 2: Czynniki, które przyciągają nowe osoby do pracy przy FE³⁷

Stabilność i prestiż

System wdrażania FE daje możliwość stabilnego rozwoju kariery w prestiżowych instytucjach administracji centralnej.

Możliwość rozwoju kompetencji

Praca przy funduszach europejskich umożliwia rozwinięcie kompetencji specjalistycznych oraz projektowych.

Poczucie sensowności pracy przy FE

Dla części pracowników, wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy kraju stanowi dodatkowy czynnik zwiększający motywację do pracy.

Atmosfera pracy

W porównaniu do sektora prywatnego, pracownicy systemu wdrażania FE doceniają pozytywne relacje i przyjazną atmosferę pracy.

Ewentualne ograniczenie skali działań byłoby szczególnie niekorzystne z punktu widzenia faktu, że skuteczna i efektywna realizacja polityki spójności wymaga właściwego zaplanowania oraz wdrażania wszystkich procesów oraz narzędzi, tak aby tworzyły one spójny i kompleksowy system. Co więcej zdecydowana większość obowiązków i procesów o których mówią rozporządzenia musi być wykonywana niezależnie od wielkości alokacji przyznanej państwu członkowskiemu. Także zmniejszenie ilości środków przyznanych Polsce na politykę spójności nie będzie się równało proporcjonalnie mniejszemu zapotrzebowaniu na środki pomocy technicznej, zwłaszcza w tak kluczowej dziedzinie jak wsparcie zasobów ludzkich.

Interwencja PT FE dotyczy – zgodnie z zasadą subsydiarności i komplementarności z komponentami pomocy technicznej w poszczególnych programach – procesów i narzędzi o charakterze horyzontalnym, realizowanych z poziomu Umowy Partnerstwa. Należą do nich m.in. planowanie i zarządzanie strategiczne, koordynacja i monitorowanie, wsparcie roli refleksyjnej oraz wsparcie dla policy makers w kluczowych dla polityki spójności sektorach, zapewnienie odpowiednich kanałów komunikacji i wymiany doświadczeń pomiędzy uczestnikami systemu wdrażania polityki spójności, w tym partnerami.

Cel 1 zostanie zrealizowany poprzez **priorytet 1 Skuteczne instytucje**.

Cel 2: Rozwój potencjału beneficjentów ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru terytorialnego polityki spójności

³⁷ Zgodnie z wynikami Raportu, o którym mowa w przypisie 9.

Jedną z podstaw tworzenia ram prawnych dla okresu programowania 2021-2027 była chęć zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów. Nadmierne skomplikowanie i nieuzasadnione procedury i wymogi stanowią bowiem czynnik zniechęcający do występowania o wsparcie i korzystanie ze środków polityki spójności. PT FE będzie zapewniał środki nie tylko na odbiurokratyzowanie polityki spójności (m.in. poprzez wsparcie instytucji Rzecznika Funduszy Europejskich), ale także zgodnie z rekomendacją Parlamentu Europejskiego³⁸ na zapewnienie podaży innowacyjnych i dobrze pomyślanych projektów wpasowujących się w już istniejące strategie unikające zunifikowanego podejścia. Przy czym wsparcie w tym obszarze powinno docierać także do organów lokalnych i regionalnych, które zazwyczaj mają najmniejszy potencjał administracyjny.

W tym kontekście szczególne znaczenie ma administracja samorządowa, która odpowiada za realizację największej liczby projektów i której działania mają duże znaczenie dla prawidłowego i efektywnego wykorzystania środków w ramach funduszy europejskich. Jednocześnie to właśnie na poziomie samorządowym identyfikuje się największe braki w zakresie potencjału administracyjnego do skutecznej realizacji projektów. Skierowanie wsparcia do tej grupy odbiorców jest więc niezbędne dla zapewnienia sprawności działania całego systemu.

W związku z powyższym, jednym z obszarów interwencji PT FE będzie wsparcie skierowane do beneficjentów – zarówno tych znajdujących się na obszarach strategicznej interwencji (OSI) wyznaczonych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego do roku 2030, jak również tych znajdujących się poza ww. obszarem, ale znajdujących się w specyficznej sytuacji i wymagających szczególnego wsparcia eksperckiego, żeby właściwie wykorzystać szanse rozwojowe.

W celu wsparcia beneficjentów w procesie generowania strategicznie przemyślanych, innowacyjnych projektów o wysokiej wartości dodanej organizowane będą m.in. konkursy dotacji oraz zapewnione zostanie wsparcie szkoleniowe i doradcze (w postaci np. panelu ekspertów). Wsparcie będzie dotyczyło tematycznie zdefiniowanych obszarów najważniejszych we wdrażaniu polityki spójności w latach 2021-2027.

³⁸ Sprawozdanie w sprawie perspektyw pomocy technicznej w ramach polityki spójności (2016/2303 (INI)), Komisja Rozwoju Regionalnego, Parlament Europejski, Sprawozdawczyni: Ruža Tomašić.

Doświadczenia z realizacji inicjatywy KE (np. catching-up regions) wskazują także na potrzebę budowania ponadlokalnych partnerstw, współpracy w realizacji zintegrowanych działań rozwojowych, a także wspierania oddolnych inicjatyw takich jak ZIT, RLKS czy inne narzędzia terytorialne (IIT). Potencjał ZIT został już w dużej mierze zbudowany ze środków PO PT 2014-2020. Jego podtrzymanie, zgodnie z ideą subsydiarności, będzie zadaniem programów regionalnych. Ze środków krajowych będą natomiast wspierane działania przynoszące większą wartość dodaną i przynoszące efekt synergii tj. w szczególności zadania w zakresie komunikacji i wymiany doświadczeń pomiędzy poszczególnymi ZIT, RLKS czy IIT.

Kompleksowe wsparcie dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów będzie również świadczone poprzez sieć punktów informacyjnych, a także poprzez zapewnienie utrzymania i rozwoju wspólnego dla wszystkich programów krajowego systemu informatycznego, który ma zapewnić całościowe i jednolite podejście do obsługi projektu niezależnie od źródła jego finansowania (od momentu złożenia wniosku o dofinansowanie przez beneficjenta).

Cel 2 zostanie zrealizowany poprzez **priorytet 2 *Skuteczni beneficjenci***.

Cel 3: Zapewnienie odpowiedniej widoczności polityki spójności poprzez właściwą informację i promocję funduszy europejskich

Zapewnienie odpowiedniego eksponowania wsparcia otrzymanego w ramach funduszy polityki spójności stanowi zobowiązanie państwa członkowskiego zgodnie z art. 46 rozporządzenia ogólnego. Działania zapewniające odpowiednią widoczność polityki spójności w Polsce będą realizowane zgodnie ze strategią komunikacji i ukierunkowane na promocję wartości Unii Europejskiej oraz kształtowanie świadomości społecznej w zakresie celów i osiągnięć polityki spójności (np. ochrona środowiska, dłuższe życie, lepsza edukacja, przejrzystość procesu inwestycyjnego). Działania prowadzone w ramach tego celu w ramach PT FE dotyczyć będą informacji i promocji o charakterze horyzontalnym dotyczącym polityki spójności oraz współpracy w dziedzinie komunikacji w ramach wszystkich funduszy objętych rozporządzeniem ogólnym, a także ich komplementarności ze środkami objętymi zarządzaniem bezpośrednim KE.

W celu jak najlepszego dopasowania komunikatów dotyczących funduszy europejskich do potrzeb informacyjnych i sposobu percepcji poszczególnych grup

docelowych (w szczególności beneficjentów i potencjalnych beneficjentów) przewiduje się zaangażowanie partnerów spoza administracji (partnerów społecznych, gospodarczych i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych) w działania informacyjne i promocyjne oraz podnoszenie jakości działań realizowanych przez uczestników systemu realizacji funduszy europejskich. Ponadto zapewniona będzie koordynacja wszystkich działań z zakresu informacji i promocji podejmowanych przez poszczególne instytucje zarządzające krajowymi i regionalnymi programami, dzięki czemu realizowane przez te instytucje przedsięwzięcia będą względem siebie spójne i komplementarne.

Cel 3 zostanie zrealizowany poprzez **priorytet 3 *Skuteczna komunikacja***.

Załącznik 2: Linia demarkacyjna pomiędzy PT FE a priorytetami PT w pozostałych programach

Obszar	Typ działań PT	PT FE	FEnIKS	FENG	FERC	FEPW	FERS	FEST	PR ³⁹
1. Instytucje	Upowszechnienie nowoczesnych metod ZZL	IZ PK ⁴⁰ , instytucje horyzontalne	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IZ,IP,IW
	Szkolenia dotyczące specyficznych potrzeb danego programu	IZ PT FE, instytucje horyzontalne	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW
	Szkolenia horyzontalne	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
	Zakup wyposażenia, sprzętu komputerowego i usług IT	IZ PK, instytucje horyzontalne	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IZ,IP,IW
	Budowa, utrzymanie i rozwój systemów IT (z wyjątkiem	IZ PT FE, instytucje	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW

³⁹ PR – programy regionalne

⁴⁰ PK - programy krajowe

	krajowego systemu CST 2021)	horyzontalne							
	Finansowanie pozostałych działań zapewniających sprawny system wdrażania FE	IZ PT FE, instytucje horyzontalne	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW
	Koordinacja strategiczna i zarządcza na poziomie Umowy Partnerstwa (w tym KJE)	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
2. Beneficjenci	Zwiększenie potencjału beneficjentów FE	IZ PT FE, instytucje horyzontalne	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW
	Wsparcie instrumentów terytorialnych	IZ PT FE, instytucje horyzontalne	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	IZ,IP,IW
	Utrzymanie i rozwój krajowego systemu CST 2021	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
	Koordinacja i prowadzenie sieci punktów informacyjnych dla	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE

	beneficjentów i potencjalnych beneficjentów FE								
3. Komunikacja	Tworzenie, utrzymanie oraz rozwój stron internetowych oraz narzędzi komunikacji elektronicznej służących informowaniu o polityce spójności (np. systemu serwisów internetowych FE, w tym Portalu Funduszy Europejskich)	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
	Serwisy internetowe poświęcone wdrażaniu projektów w poszczególnych programach	NIE	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IP,IW	IZ,IP,IW
	Działania informacyjne, edukacyjne i promocyjne o charakterze horyzontalnym dotyczące polityki spójności krajowych i regionalnych programów, podejmowane na podstawie strategii komunikacji, zgodnie z art. 46 rozporządzenia	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE

ogólnego								
<p>Działania informacyjne, edukacyjne i promocyjne dotyczące krajowych programów z wyłączeniem działań takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania o szerokim zasięgu lub pojedyncze działania w TV, radio, prasie i/lub internecie - administrowanie portalem FE i jego podstronami oraz serwisami (np. Mapa dotacji UE) - horyzontalne akcje i konkursy promocyjne na temat FE - horyzontalne działania edukacyjne na temat FE - horyzontalne materiały informacyjno-promocyjne i konferencyjne 	IZ PT FE	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	IZ,IP,IW	NIE

<p>Działania informacyjne, edukacyjne i promocyjne dotyczące regionalnych programów z wyłączeniem działań takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania o szerokim zasięgu lub pojedyncze działania (w TV, radio, prasie i/lub internecie) o zasięgu ponadregionalnym lub ogólnopolskim - administrowanie portalem FE i jego podstronami oraz serwisami (np. Mapa dotacji UE) - horyzontalne akcje i konkursy promocyjne na temat FE - horyzontalne działania edukacyjne na temat FE - horyzontalne materiały informacyjno-promocyjne i konferencyjne 	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	IZ,IP,IW
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----------

Załącznik 3: Lista partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu PT FE

Lp.	Nazwa partnera	Rodzaj partnera	Sposób zaangażowania
1.	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji międzyresortowych
2.	Ministerstwo Finansów	jednostka administracji rządowej	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027 uczestnik konsultacji międzyresortowych
3.	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	jednostka administracji rządowej	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027 uczestnik konsultacji wewnątrzresortowych
4.	Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
5.	Ministerstwo Infrastruktury	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa uczestnik konsultacji międzyresortowych
6.	Ministerstwo Klimatu i Środowiska	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji międzyresortowych
7.	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
8.	Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji międzyresortowych
9.	Ministerstwo Zdrowia	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa

Lp.	Nazwa partnera	Rodzaj partnera	Sposób zaangażowania
10.	Główny Urząd Statystyczny	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
11.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	jednostka administracji rządowej	uczestnik konsultacji międzyresortowych
12.	Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych	placówka naukowo-badawcza nadzorowana przez ministra do spraw klimatu i środowiska	uczestnik konsultacji międzyresortowych
13.	Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	rządowa agencja wykonawcza	uczestnik konsultacji społecznych
14.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	państwowa osoba prawna	uczestnik konsultacji międzyresortowych
15.	Urząd Marszałkowski Woj. Dolnośląskiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027
16.	Urząd Marszałkowski Woj. Lubelskiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027 uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
17.	Urząd Marszałkowski Woj. Lubuskiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027 uczestnik konsultacji społecznych
18.	Urząd Marszałkowski Woj. Łódzkiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027 uczestnik konsultacji w

Lp.	Nazwa partnera	Rodzaj partnera	Sposób zaangażowania
			ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
19.	Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027
20.	Urząd Marszałkowski Woj. Podkarpackiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027 uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
21.	Urząd Marszałkowski Woj. Podlaskiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027
22.	Urząd Marszałkowski Woj. Świętokrzyskiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027
23.	Urząd Marszałkowski Woj. Warmińsko-Mazurskiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027 uczestnik konsultacji społecznych
24.	Urząd Marszałkowski Woj. Wielkopolskiego	jednostka samorządu terytorialnego	uczestnik konsultacji społecznych
25.	Urząd Marszałkowski Woj. Zachodniopomorskiego	jednostka samorządu terytorialnego	członek Podgrupy ds. programowania PT na lata 2021-2027
26.	Urząd Gminy Olsztyn	jednostka samorządu terytorialnego	uczestnik konsultacji społecznych
27.	Związek Gmin Wiejskich Rzeczpospolitej	stowarzyszenie gmin wiejskich	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa

Lp.	Nazwa partnera	Rodzaj partnera	Sposób zaangażowania
28.	Związek Miast Polskich	stowarzyszenie miast	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
29.	Związek Samorządów Polskich	stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego	uczestnik konsultacji społecznych
30.	Rada Dialogu Społecznego	forum dialogu społecznego przedstawicieli pracowników, pracodawców i rządu	uczestnik konsultacji
31.	Rada Działalności Pożytku Publicznego	organ opiniotwórczo doradczy przy ministrze właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego w skład którego wchodzi przedstawiciele administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych	uczestnik konsultacji
32.	Centrum Łukasiewicz	grupa badawcza	uczestnik konsultacji społecznych
33.	Business Centre Club	partnerzy społeczni i gospodarczy	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
34.	Forum Związków Zawodowych	partnerzy społeczni i gospodarczy	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
35.	Konfederacja Pracodawców Lewiatan	partnerzy społeczni i gospodarczy	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds.

Lp.	Nazwa partnera	Rodzaj partnera	Sposób zaangażowania
			Rozwoju Partnerstwa uczestnik konsultacji społecznych uczestnik obywatelskiego wystuchania publicznego
36.	Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych	partnerzy społeczni i gospodarczy	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
37.	Pracodawcy RP	partnerzy społeczni i gospodarczy	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
38.	Związek Rzemiosła Polskiego	partnerzy społeczni i gospodarczy	uczestnik konsultacji w ramach Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa uczestnik konsultacji społecznych uczestnik obywatelskiego wystuchania publicznego
39.	Wielkopolska Izba Rzemieśnicza w Poznaniu	partnerzy społeczni i gospodarczy	uczestnik obywatelskiego wystuchania publicznego
40.	Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wystuchania publicznego
41.	Fundacja Aktywności Lokalnej	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik konsultacji społecznych
42.	Fundacja na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami Fronia	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wystuchania publicznego
43.	Fundacja Przestrzeń do Życia	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wystuchania publicznego
44.	Fundacja Stocznia	podmiot społeczeństwa	uczestnik obywatelskiego

Lp.	Nazwa partnera	Rodzaj partnera	Sposób zaangażowania
		obywatelskiego	wysłuchania publicznego
45.	Grupa Robocza ds. Internetu Rzeczy	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
46.	Młodzieżowy Strajk Klimatyczny	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
47.	Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik konsultacji społecznych uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
48.	Polska Sieć LGD – Federacja Regionalnych Sieci LGD	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
49.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
50.	Ruch „Więcej niż Energia”	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
51.	Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
52.	Stowarzyszenie „Ekoskop”	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
53.	Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego
54.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	podmiot społeczeństwa obywatelskiego	uczestnik obywatelskiego wysłuchania publicznego

Załącznik 4: Lista planowanych operacji o znaczeniu strategicznym

W ramach Programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich przewidziano do realizacji następujące operacje o znaczeniu strategicznym:

- Kontynuacja wsparcia funkcjonowania sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”;
- Prowadzenie sieci punktów informacyjnych funduszy europejskich;
- Utrzymanie i rozwój krajowego systemu informatycznego CST 2021 do obsługi perspektywy finansowej 2021-2027.

Ze względu na priorytetowy charakter powyższych projektów oraz kluczową rolę jaką będą pełniły w realizacji celu Programu ich realizacja jest planowana przez cały okres perspektywy finansowej 2021-2027.